

redaktør: **Emma Tollersrud**
emma.tollersrud@universitas.no 911 23 791

redaksjonsleder: **Øyvind Gallefoss**
oyvind.gallefoss@universitas.no 980 03 342

fotosjef: **Helle Gannestad**

desksjef: **Benjamin Edward Oliver**

nettredaktør: **Heljar Havnes**

magasinredaktør: **Peder D. Stabell**

MENINGER

Nødvendig utfordring til rektor

Arets rektorvalg på UiO står mellom studenten Torkil Vederhus og nåværende rektor Ole Petter Ottersen. Alle dem som har fnyst av Vederhus som en villfaren underdog uten erfaring, gikk glipp av en demonstrasjon av det motsatte i «rektorduellen» tirsdag.

For Vederhus utfordrer Ottersen med mer enn ungdommelig engasjement og uredde rop fra «studentgrasrota». Det var en selvsikker og talefør 23-åring som sto opp mot Ottersens team i aulaen på Realfagsbiblioteket. Sistnevnte åpnet ballet med det som på overflaten kan høres ut som friske toner: Tilgjengeliggjøring. Digitalisering. Internasjonal profilering. Formidlet av en varm og engasjert rektorstemme er det flotte ord, men de blir ikke fylt med konkret innhold. Å vise til at man har dedikert et år til studiekvalitet er ikke nok for å imøtegå bekymringen fra kvalitetssikringsorganet NOKUT.

Ottersens politikerklingende ord er fulle av luft, og de svever i en sky av vyer som er forunderlig like dem han lanserte ved forrige valg. Ja, det er øremerkede midler, på intet mindre enn 50 millioner, som skal drysses over kategoriene forskningskvalitet og studiekvalitet. Men igjen er spørsmålet: Hvordan? Budskapet gjentas, men blir sjelden konkretisert.

Riktignok slår Ottersen fast at den største utfordringen på Universitetet i Oslo er nettopp studiekvalitet. Men det eneste tydelige svaret er og blir digitalisering og podkasting. Det er fancy som bare det, men det bør strengt tatt være underordnet. Frafall og fremmedgjøring hindres ikke av gjennom en skjerm. Hva med bedre tilbakemelding, mer nærkontakt med professorer og mer gruppeundervisning? At Ottersen nærmest avfeier Vederhus' påstand om at mengden undervisning på statsvitenskap er altfor liten, gir ikke uten videre følelsen av at han tar problemene helt på alvor.

Vederhus snakker overbevisende foran studentforsamlingen på RF, men mot en stor vegg i den store sammenhengen: Med en gammeldags og udemokratisk valgordning har han oddsene mot seg. Studenter stemmer teller kun 25 prosent – det samme som teknisk ansatte. Selv om valgdeltakelsen blant studenter har ligget på sørgelige 16 prosent, er det all grunn til å håpe at Vederhus med sitt pågangsmot vil trekke flere til urnene i år. Ingen skal beskyldes ham for ikke å appellere.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Monica Reigstad**
monica.reigstad@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadr.: **Moltke Moes vei 33**

Postadr.: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Web: **www.universitas.no**

Ikke mist bakkekontakten.

Kulturretorikerne

KOMMENTAR

Jenny Gudmundsen,
journalist

alle bruer til røttene mine likevel. Å ha innsikt i flere samfunnsgrupper, vil tilføre også studentmiljøet noe positivt.

Det Malin Lenita Vik beskriver, er kultursnobberi, og disse snobbene lever gjerne i sin egen boble. Betydningen av det som skjer i denne boblen, ser vi eksempler på hele tiden. Lørdag var det premiere på det nye programmet «Underholdningsavdelingen» på NRK1. Det ble slaktet underveis på Twitter, og fikk terningkast to like etterpå av VG Netts anmelder. Var det egentlig så dårlig? tenkte jeg for meg selv.

Med stadig nye plattformer for formidling, er det blitt viktigere å stikke seg fram i mengden.

«Hva med dem som ikke er gode nettverksbyggere?»

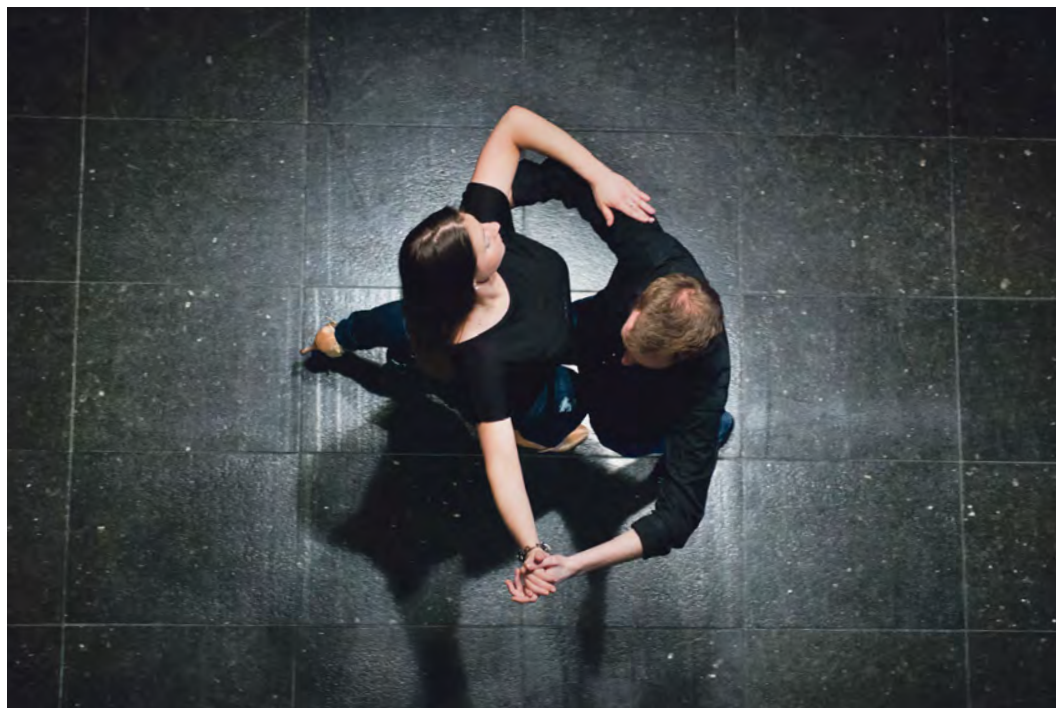
Har du evnen til å formulere deg korrekt og høvelig, i tale, skrift og bilde, har du i dag gode forutsetninger for å bli hørt. Men hva med dem som ikke er gode retorikere og nettverksbyggere? Poenget med ytringsfriheten er jo at alle slags stemmer skal bli hørt – ikke de samme gang på gang. Det vil bare gjøre det offentlige ordskiftet fattigere over tid. Det

finnes en type mennesker som uproblematisk klatrer opp til den såkalte kultureliten, mens andre må jobbe hardere for å ta den omtalte klarsereisen.

Klassedelingen i samfunnet er ikke like framtrédende som før. I dag kan rørliggere tjene

ØYEBLIKKET

av Helle Gannestad

Vals for to: Instruktørene Ksenia Farstad, fra OSI Dans, og Glenn Jørgen Sandaker, fra TV-programmet *Skal vi danse*, svinger seg om i Vilhelm Bjerknes' hus i forbindelse med Bjørnegildet.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

vel så godt som høyt utdannede mennesker. Dessuten kan alle skrike ut meningene sine på sosiale medier og i kommentarfeltene til landets ledende aviser. Kultureliten er ikke noe nytt fenomen, men den har befestet og styrket sin posisjon. Den utgjør et nettverk som spenner fra politikk, via kongehuset, til bokbransjen og musikkliv. Disse folkene vet om hverandre, og

gir hverandre offentlig støtte gjennom intervjuer og «retweets» på Twitter. De har kulturell kapital, makt og innflytelse, men mangler en bred, folkelig appell. I dag er studentmassen mer variert enn tidligere, og har ulik kulturell kapital. Disse forskjellene er trolig større enn noen gang nettopp på grunn av mer tilgjengelig utdanning. Man kan ikke skjære alle i

kultureliten over én kam, heller. Mange av «dem» har faktisk klart å trække sin helt egen sti – slik Vik selv beskriver at hun har gjort. Og joda, visst er det kjekt å ha noen kulturkiser som kan tipse oss om hva vi skal se på TV. Men det blir feil når intensjonen deres bak budskapet er makt og innflytelse.

debatt@universitas.no

BAKPÅ NYHETENE

« Studenten Torkil Vederhus lanserte denne uken at han vil stille til rektorvalget på Universitetet i Oslo i april.

Tja. Litt bakpå det her, er det ikke?
Hentet fra saken «Vil bli universitetets neste rektor», Aftenposten, 19.02.13

« – Jeg visste ikke at jeg kunne bli utvist, sier student som jukset.

Nei. Men det burde du altså vite.
Hentet fra saken «Dobbelt så mange tatt for juks», Studvest, 13.02.13

« Det viste seg etterhvert at vedkommende var en student som etter en fuktig kveld på byen gikk til feil hus og la seg til å sove i en sofa.

Moro.
Hentet fra saken «La seg til å sove i feil hus», Tvedestrandsposten, 16.02.13

« Elgeseter blir miljøgate

Å, vi håpet dette var et ordspill. Men så var det ikke det.
Hentet fra saken «Elgeseter blir miljøgate», Under dusken, 12.02.13

FØLG OSS

På papir hver onsdag, på nett hele tiden

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas

www.universitas.no

For oppdaterte studentnyheter.

MENINGER

Universitas gir deg meninger fra verdens studentaviser

YALE

In his State of the Union, President Barack Obama proposed a new legislative volley aimed at achieving a more egalitarian society, this suggestion resonates with liberals. No child should have their destiny dictated by the circumstances of his or her birth.

LONDON

Looking at a list of European countries that consume horse meat, it is clear that the UK is one of the very few who actually do not.

OXFORD

“We hate ourselves too, but we might love you.” These are the humorous and deeply cutting words of a Romanian media campaign in response to news that the British government is considering the use of advertising to deter Bulgarians and Romanians from entering the UK.

DUBLIN

Outing yourself as belonging to a political party is incredibly damaging to ones sabatival election campaign. Almost no officers or class reps have a declared preference for a party, and shy away from expressing an opinion publicly on a non-student related issue to avoid any possible unpopular opinions and to maximise their appeal.

nyhetsredaktør: **Håkon Frede Foss**
haakonff@universitas.no 975 00 722

NYHET

Universitetsfusjon i nord

SENTRALISERING: 1. august 2013 skal Universitet i Tromsø og Høyskolen i Finnmark slås sammen, ifølge en pressemelding fra Kunnskapsdepartementet. Kunnskapsminister Kristin Halvorsen sier i pressemeldingen at denne fusjonen vil forene, styrke og videreutvikle forskning og høyere utdanning av høy kvalitet i nord og i Norge.

Det er utdanningsinstitusjonene selv som har foreslått denne sammensveisingen.

Etter fusjonen får universitetet det klingende navnet «Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet».

– Navnet til det nye universitetet understreker det særlige ansvaret for regionen, sier Halvorsen.

Ifølge pressemeldingen vil sammenslåingen føre til robuste fagmiljøer, flere utdanningsmuligheter og en styrket administrasjon. Kunnskapsdepartementet kommer til å gi 20 millioner kroner som bidrag til fusjonen.

Trusselmaker var UiO-student

ARRESTERT: Universitetsdirektør Gunn-Elin Aa. Bjørneboe bekrefter overfor Universitas at den siktede 27-åringen som forrige uke ble arrestert i forbindelse med en bombetrussel mot Stortinget, er registrert som student ved UiO. Universitetsledelsen vil ikke svare på om studenten kommer til å bli utestengt.

– UiO forholder seg til faglige og akademiske forhold. Det er andre myndigheters rolle å følge opp andre forhold, skriver Bjørneboe i en e-post til Universitas.

27-åringen fra Hønefoss ble løslatt fredag.

UiO får NAV-bøter

UTILSTREKKELIG: Gjennom en rapport utarbeidet av Organisasjons- og personalavdelingen ved Universitetet i Oslo (OPA) kommer det frem at en stor andel langtidssykemeldte UiO-ansatte har fått mangelfull eller ikke-eksisterende oppfølging fra UiO, melder Uniforum.

Ifølge avisa fikk UiO samlet

sett bøter fra NAV på 100 000 kroner i løpet av 2012 på grunn av mangelfull sykefraværsoppfølging.

– Dette kunne vært unngått, mener Irene Sandlie, personalsjef i OPA, som tilføyer at rettlingslinjene for korrekt behandling av langtidssykemeldinger ligger lett tilgjengelig på internett.

UNIVERSITAS FOR 25 ÅR SIDEN

Universitas nr. 6, 1988

UNIVERSITAS FOR 50 ÅR SIDEN

«De afrikanske studenter i Oslo dannet for kort tid siden sin egen forening – The African Student's Association. Stiftelsen fant sted i Studentbyen på Sogn og ble markert med en festlig tilstelning, hvor ikke mindre enn 80 norske Afrika-venner var tilstede. Foreningens første formann, stud. oecon. Hans Beukes, understreket at foreningen vil arbeide for en sterkere koordinering av de forskjellige selvstendighetsbevegelser som for tiden gjør seg gjeldende på det afrikanske kontinent.

Universitas nr. 7, 1963

FAGANSVARLIG SLUTTET I PROTEST:

Fikk nok a

– Det lå ikke lenger til rette for å gjøre en god jobb, sier Kristiane Dedichen Falck. Nå går den tidligere fagansvarlige i Akademika hardt ut mot ledelsen.

AKADEMIKA

tekst: Anders Sundstøl Bjørkheim

foto: Hans Dalane-Hval

Universitas har nylig skrevet om at bokhandelen Akademika har blitt et pengesluk (se faktaboks). I senere tid har selskapet også mistet mange av sine ansatte.

I fjor høst ble frustrasjonen over utviklingen i bedriften så stor at tidligere fagansvarlig ved Akademikas butikk på Frydenlund, Kristiane Dedichen Falck (40), sa opp jobben.

– Det lå ikke til rette for å gjøre en god jobb lenger, sier Falck til Universitas.

Ga opp håpet

Universitas har vært i kontakt med både tidligere og nåværende Akademika-ansatte som er svært kritiske til hvordan Akademika AS drives. Falck er foreløpig den eneste som ønsker å stå fram med navn.

Når hun møter Universitas på sin tidligere arbeidsplass, forteller hun om kolleger som til slutt ga opp håpet. Etter hvert følte Falck at det eneste valget hun hadde, var å slutte.

Etter fem år i bokhandelen ved Høgskolen, hadde Falck sin siste arbeidsdag i september. Hun er langt ifra den eneste Akademika-ansatte som har falt fra den siste tiden. I Falcks butikk, som ble en del av Akademika i 2011, har minst halvparten av de faste ansatte sluttet siden sammenslåingen, ifølge Falck.

Universitas kjenner også til at ni av de 30 ansatte i Akademikas forlagsavdeling sluttet i løpet av 2012. Ledelsen har også gjennomført en nedbemanning der 25 ansatte mistet jobben i desember i fjor.

«Akademika-effekten»

Falck bruker uttrykket «Akademika-effekten» for å beskrive utviklingen etter Akademika tok over butikken hennes ved Høgskolen, som tidligere tilhørte bokhandlerkjeden Penelope. Hun mener at kontakten med ledelsen ble en helt annen etter dette.

– Ledelsen i Akademika var distansert og lukket, og vi fikk ikke svar på henvendelsene våre.

Utviklingen i Akademika

- Akademika gikk med 15,4 millioner kroner i underskudd i 2011.
- I januar meldte selskapet at situasjonen har vært enda mer krevende i 2012 og at eierne har besluttet å tilføre 45 millioner kroner.
- Akademika eies av Student-samskipnaden i Oslo og Akershus og Studentsamskipnaden i Trondheim, som tilførte selskapet henholdsvis 27 og 18 millioner kroner.

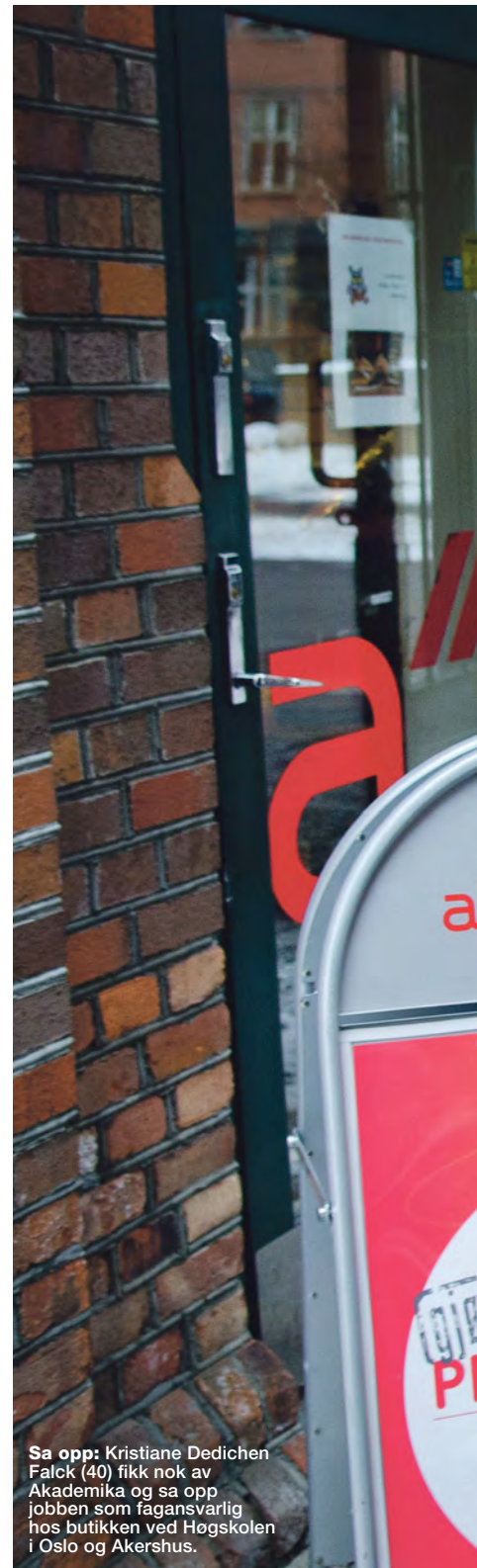
Universitas: 30. januar 2013

I det hele tatt var det uklart hvem man skulle forholde seg til. Samtidig som det ble gjort nedskjæringer og faste ansatte ble byttet ut med ekstrahjelpere, fikk vi gjentatt beskjed om å «yte litt ekstra». Vi forsøkte gjentatte ganger å få vite hvordan ordninger skulle gjennomføres praktisk, men fikk ikke noe svar.

– Kan det være at ansatte var motvillige til nødvendige endringer i bedriften?

– Overhodet ikke, de ansatte har gjort en fantastisk innsats. Fra høyere hold ble det antydning av negativitet hos de ansatte var en del av problemet, men det er noe av det mest urettferdige jeg har opplevd, sier hun.

Før Falck ryddet pulten sin på Akademika for godt, sendte hun ut en lang e-post der hun redegjorde for sitt syn på utviklingen i Akademika – til alle i bedriften. Responsen var overveldende: Mer enn 40 ansatte tok kontakt

Sa opp: Kristiane Dedichen Falck (40) fikk nok av Akademika og sa opp jobben som fagansvarlig hos butikken ved Høgskolen i Oslo og Akershus.

og stilte seg støttende til det hun skrev, forteller Falck.

– Meningene jeg hadde om Akademika var veldig, veldig utbredt. Det er det som er så trist. Det er talentløst av ledelsen ikke å forholde seg til dette, sier hun.

– Vanskelige omstillinger

Direktør i Akademika, Geir Helge Espedalen, viser til at selskapet har vært gjennom omstillinger som er krevende for alle i organisasjonen. Espedalen skriver i en e-post at ledelsen er opptatt av innspill fra medarbeidere.

– Men det vil være slik at ikke alle er enige i de veivalgene som tas. Vi har en konstruktiv og god dialog med de tillitsvalgte, som

av Akademika

– Pinlig datasytem

Flere Universitas har vært i kontakt med, har pekt på Akademi- kas nåværende datasystem, M3, som en sentral kilde til problemene i bedriften. Systemet ble innført rundt årtusenskiftet.

Kristiane Dedichen Falck, tidligere fagansvarlig med Akademi- ka på Frydenlund, støtter synet på at M3 er et av de største problemene. Hun forteller at systemet blant annet gjorde bokbestillinger til en pinlig affære.

– Vi bestilte bøker som aldri kom, mens forelesere gjentatte ganger dukket opp før å høre om de var kommet. Det er flaut. Til slutt hadde vi lyst til å fortelle kundene at bøker ikke var tilgjengelige i stedet, fordi det var så mye som kunne skjære seg, sier hun.

På et tidspunkt kjøpte en ansatt en bestilt bok for egne penger, i en annen butikk, bare for å slippe maset, forteller Falck.

«Vi pleide å tulle med at så lenge vi ikke brukte mer enn 500 kroner per måned på dette, så var det vel anvendte penger. Sånn for egen sjelfreds skyld», skriver Falck i e-posten som har sirkulert blant de ansatte, og som Universitas har fått tilgang på.

– Det som skulle være en billig løsning, har i stedet blitt et kolossalt pengesluk, hevder Falck.

Situasjonen ble ikke bedre da Akademi- ka innførte et «prisløfte» på pensumbøker i jul i fjor.

– Vi måtte slå opp hver eneste bok og sjekke det mot billigste konkurrent på nettet. Det er jo en pinlig måte å gjøre det på, sier Falck.

Direktør i Akademi- ka, Geir Helge Espedalen, bekrefter at innføringen av datasytemet har vært utfordrende, men ønsker ikke å angi kostnadene dette har påført Akademi- ka. Han bekrefter imidlertid at oppgraderingen av systemet høsten 2011 og våren 2012 førte til omfattende leveringsproblemer.

– Det er ingen tvil om at det har vært store utfordringer knyttet til implementering og drift, men systemet er nå oppe på et akseptabelt nivå, sier han.

andesbj@universitas.no

er avgjørende i en bransje i stor omstilling. Akademi- ka har fantastiske ansatte som står på for å gjøre en optimal jobb til beste for studentene, skriver han.

Espedalen forteller at ledelsen forsøker å besvare spørsmål fra ansatte løpende, men beklager om det er enkeltspørsmål som ikke er besvart.

– Den siste tiden har vi gjennomført betydelige omstillinger, blant annet på bemanningssiden, samt en spissing av hva vi tilbyr for å sikre et bærekraftig selskap over tid.

– Er på vei

Nåværende tillitsvalgt i Akademi- ka, Lisbeth Østensen, bekrefter at hun har hatt en god

dialog med administrerende direktør Espedalen.

– Ledelsen har fått ryddet opp i en del ledelsesproblemer på mellomledernivå, som har vært avgjørende, forteller hun.

– Så arbeidsforholdene i Aka-

demika er forbedret siden Falck sluttet i fjor høst?

– Vi er på vei, svarer en ordknapp Østensen.

Hun ønsker ikke å kommentere at flere ansatte har sluttet i Akademi- ka den siste tiden. Hun

ble oppringt av Universitas tirsdag kveld og understreker at hun trenger bedre tid på å besvare spørsmålene grundigere.

andesbj@universitas.no

Skal stoppe underskudd

Akademi- ka har de siste to årene gått med dundrende underskudd (se faktaboks). Universitas kjenner til at Akademi- ka nå budsjetterer med å gå i null i 2013.

Administrerende direktør i Akademi- ka, Geir Helge Espedalen, bekrefter at ledelsen arbeider mot å komme i økonomisk balanse.

– Hvordan skal ledelsen få til en slik snuoperasjon?

– Akademi- ka har gjennomført betydelige tilpasninger i løpet av høsten 2012. Vi har nedbemannet, og vi har også foretatt en vesentlig reduksjon i antall varelinjer og spisset oss mot pensum, skriver Espedalen i en e-post til Universitas.

universitas@universitas.no

Adm. dir: Geir Helge Espedalen,

FOTO: PATRICK DA SILVA SÆTHER

Neppe farlig: Nanoteknologi er på PSTs liste over teknologier som kan være skadelig i gale hender. Men forskere ved UIOs gruppe for halvlederfysikk tror ikke dette gjelder for deres spesifikke forskning på nanoteknologi.

Iranske studenter på jakt etter norsk teknologi er en økende trussel, varsler PST. – Unødvendig mistenkeliggjøring, svarer iransk student.

TRUSSELVURDERING

tekst: Geir Molnes

foto: Henrik Evertsson

Ifølge Politiets sikkerhetstjeneste (PST) sitter norske utdanningsinstitusjoner på mye kunnskap som kan brukes i utviklingen av masseødeleggersvåpen. PST frykter nå at denne informasjonen kan havne på avveie gjennom studentespionasje.

Det er iranske studenter som utgjør den største trusselen, skriver PST i sin årlige trusselvurdering.

– De fleste forsøk på å skaffe teknologi fra norske virksomheter, som er relevant for masseødeleggersvåpen, kan knyttes til iranske aktører. Disse er pågående og forsøker å knytte kontakter til mulige handelspartnere og personer i stillinger innenfor

relevante virksomheter, står det i trusselvurderingen.

Mener trusselen øker

For to år siden skrev Universitas at PST advarte mot iranske studentespioner.

Ifølge årets trusselvurdering er problemet blitt større siden den gang.

– I juli 2012 vedtok FN flere nye sanksjoner mot Iran, som innebærer at eksportkontrollen her i landet vil omfatte flere varegrupper enn tidligere. Som følge av dette, vil Iran trolig i enda større grad ha behov for teknologi fra høyteknologiske land, som blant annet Norge, skriver PST.

Frykter mistenkeliggjøring

Ahad Hadian (31), iransk masterstudent i internasjonale relasjoner ved Universitetet for miljø- og biovitenskap, mener

PST bedriver en unødvendig mistenkeliggjøring i sin advarsel mot iranske studenter.

– Advarselen er veldig generell. Den kan føre til at det oppstår fordommer hos folk som ikke har møtt iranske studenter, sier han.

Hadian mener PSTs trusselvurdering kan føre til en unødvendig mistenkeliggjøring av iranske studenter som studerer naturvitenskapelige fag.

Han tror ikke vurderingen vil by på problemer for ham selv.

– Mitt felt er politisk forskning, så trusselvurderingen vil neppe gå utover meg. Men jeg tror den kan gå utover de som studerer tekniske fag, sier Hadian.

geirmoln@universitas.no

Fortsatt god stemning: Norske studenter føler seg ikke truet av PSTs trusselvurdering.

Skrivekunst akademiet

Årsstudium i skapande skrivning 2013/2014

**SØKNADSFRIST
2. APRIL**

Meir informasjon: www.skrivekunst.no

– Har gjort spionavsløringer

Martin Bernsen, informasjonssjef i PST, mener ikke at PST utsetter iranske studenter for en unødvendig mistenkeliggjøring. Ifølge Bernsen havner iranske studenter i en spesiell situasjon fordi de kommer fra et land som ønsker å utvikle atomvåpen.

– Vi er satt til å forebygge at Iran skal sende studenter til Norge som kan lære seg kunnskap som kan benyttes til å lage masseødeleggersvåpen. Dette er vi forpliktet til å gjøre gjen-

nom flere FN-resolusjoner, sier Bernsen.

– Finnes det konkrete avsløringer av iranske studenter som har forsøkt å spionere på norsk forskning?

– Ja. Det finnes for eksempel et offentlig kjent tilfelle, der vi nektet en student å begynne på et mastergradstudium i satellitt-teknologi ved Høgskolen i Narvik, sier Bernsen.

– Når slike studenter nektes adgang, er det da basert på en

konkret mistanke?

– Vi ønsker ikke at skoler ute-stenger studenter bare fordi de er fra Iran. Du kan ikke nektes å studere fordi du kommer fra et bestemt land.

– Så dere har funnet ut at disse studentene har hatt tilknytning til iransk etterretning?

– Det har jeg ikke lyst til å kommentere, sier Bernsen.

universitas@universitas.no

Pillepovoserer: Aksel Braanen Sterri vil åpne opp for fri bruk av det sentralstimulerende legemiddelet Ritalin og møter stor motgang.

Får ritalin-refs

Aksel Braanen Sterris oppfordring til studenter om å dope seg på Ritalin for å prestere bedre, får ekspertene til å se rødt.

DOPING

tekst: Kristoffer Kaayne
Kaalsaa og Anders Rikstad

foto: Henrik Evertsson

Statsviter Aksel Braanen Sterri og doktorgradsstipendiat i filosofi Ole Martin Moen har skapt debattstorm på Universitas.no med kronikken de hadde på trykk i forrige uke. Der oppfordrer de studenter til å ta legemiddelet Ritalin for å kunne prestere bedre og lengre i studiene. Sterri mener det burde være lovlig for personer uten ADHD å kunne ta legemiddelet.

– Svak argumentasjon

I kronikken viser Moen og Sterri blant annet til at bivirkningene til Ritalin er moderate. Sterri og Moen poengterer at én av bivirkningene, vekt-tap, dessuten kan være positivt.

Psykiater og ekspert på legemidlers egenskaper og virkninger, Lars Tanum, reagerer på påstandene. Blant annet mener han at vekttap tvert imot er en alvorlig effekt.

Tanum er opprørt over at Sterri og Moen oppfordrer studenter til å bryte loven. Han mener det åpner opp for en

uheldig toleranse dersom studenter bruker medikamenter klassifisert som narkotika.

– En slik åpenhet kan gjøre at flere ender i et misbruk av narkotikalignende stoffer. Dette viser et manglende samfunnsperspektiv i tankegangen til kronikkforfatterne. Det er en svak argumentasjon med lite kloke råd, sier Tanum.

Tanum mener uttalelsen til Sterri er like forkastelig som doping i idretten.

– Det skaper forskjellige konkurransevilkår. De oppfordrer til et jukesamfunn, sier han.

Advarer mot feilbruk

Også Harald Thidemann Johansen, professor i farmasøytisk biovitenskap, er skeptisk til Sterri og Moens Ritalin-oppfordring. Han ber dem lese oversikten over Ritalins bivirkninger en gang til. Eksempler på bivirkninger er indre uro, svekket matlyst og depresjon.

– Jeg synes dette er et dårlig forslag. For det første fremstår det som ulovlig bruk rent juridisk, og for det andre er konsentrasjon ikke et av de godkjente bruksområdene til dette preparatet, sier Johansen.

Han legger til at det er en god grunn til at Ritalin er regulert gjennom resept fra lege.

– Potensialet for misbruk vurderes som betydelig. Dette er et stoff i slekt med amfetamin og altså et sentralstimulerende stoff, sier Johansen.

– Doping gjør oss smartere

Aksel Braanen Sterri, som også er leder av den sosialdemokratiske tenketanken Progressiv, avviser at han har oppfordret til lovbrudd.

– Jeg tar ikke til orde for at vi skal bryte loven. Om det skulle vise seg at det er flere positive enn negative konsekvenser ved Ritalin-bruk, bør vi vurdere å gjøre det tilgjengelig for alle, sier Sterri.

– Ekspertene sier det er kort vei fra bruk av Ritalin uten resept til rusmisbruk med tyngre stoffer. Hva tenker du om det?

– Dette er tenkt som et presta-

sjonsmiddel, og ikke som et middel man skal ruse seg på. Argumentet om at folk går fra Ritalin til amfetamin er lite troverdig. Det skulle jeg likt å ha sett empirisk kartlagt før jeg tar det på alvor. Jeg tror en bedre forklaring er at menneskene uten ADHD som tar Ritalin for å ruse seg, også er mer tilbøyelig til å begynne med heroin. Det vil alltid være visse mennesker som søker risiko, kommenterer Sterri.

– Kan akademikere som bruker Ritalin, sammenlignes med doping i idretten?

– Det går an å argumentere for at vi bør tillate doping på grunn av underholdningsverdien. Bare sammenlign de som tar steroider i Mr. Universe med de som konkurrerer i dopingfri bodybuilding. De sistnevnte er bare kjedelig å se på. Doping i skolen, derimot, gjør oss smartere og mer konsentrerte. Det gir oss positive konsekvenser både for individet og for samfunnet som helhet.

– Har du satt deg godt nok inn i bivirkningene av Ritalinbruk?

– Vi oppfordrer til at man skal

Dette er saken:

- Aksel Braanen Sterri og Ole Martin Moen oppfordrer i leserinnlegget «En pille for bedre konsentrasjon» i Universitas forrige uke, til bruk av Ritalin.
- Oppfordringen blir sterkt kritisert av eksperter på legemidler.
- Ritalin er et reseptbelagt medikament klassifisert som narkotika, som brukes til behandling av ADHD og fungerer beroligende.
- Det er ulovlig å overdra reseptbelagte legemidler til andre. Straffen er bøter eller fengsel i inntil to år.
- I 2011 fikk 4697 personer i alderen 20–29 Ritalin på resept, ifølge Reseptregisteret.

tørre å se på de positive konsekvensene. Det kan hende at det er negative konsekvenser som depresjon, men hvis man merker bivirkningene, slutter man å ta Ritalin. Det samme gjelder peanøttallergi. Hvis du er allergisk, spiser du ikke peanøtter, sier Sterri.

universitas@universitas.no

Skeptisk: Psykiater og ekspert på legemidler, Lars Tanum, mener Sterri og Moens oppfordring er korttenkt og farlig.

Reagerer på «kor

Flere BI-professorer går nå ut og forsvarer rektor Tom Colbjørnsen. De kritiserer hvordan Forskerforbundet har gått fram i mistillitsaken.

ANSATTOPPRØR

tekst og foto: Anders Rikstad

Det har gått mer enn to uker siden Forskerforbundet ved Handelshøyskolen BI (FBI) erklærte mistillit mot BI-rektor Tom Colbjørnsen og styreleder Terje Venold (se faktaboks).

Universitas fikk tilgang til brevet der FBI proklamerte sin misnøye overfor BIs styre. I brevet kritiserte FBI rektoren for blant annet å ha en aggressiv lederstil og å føre misvisende kommunikasjon med de ansatte.

Flere BI-professorer reagerer nå på måten Forskerforbundet har gått frem med sin kritikk av ledelsen.

– Ikke realt

Professor i finans, Øyvind Bøhren, mener FBI burde ha gått i dialog med rektor før de gikk til det drastiske skrittet å erklære mistillit.

– I det minste burde fagforeningen, før den sendte brevet, bedt rektor komme på et plenumsmøte med medlemmene, ta opp sine frustrasjoner og be ham svare først. Det er ikke realt å korsfeste sjefen sin uten å ha tatt en slikrunde først, sier Bøhren.

Han er ikke selv medlem av FBI.

Vil ikke spekulere

Lederen i FBI, Tor Grenness, ønsker ikke å si hvorfor fagforeningen gikk fram som den gjorde.

– Jeg har ikke noen kommentar til dette. Vi opplevde ikke at det var noe alternativ til et medlemsmøte. Det var så mange som på ulike måter nærmest krevde et medlemsmøte, at det der og da, fremsto som eneste alternativ, sier Grenness.

– Hvorfor tok dere ikke omveien og innkalte rektor til møtet?

«Det er ikke sånn at alle går rundt og bærer nag til Tom Colbjørnsen.»

Øyvind Norli, BI-professor

Støtter rektoren: BI-professorerne Øyvind Bøhren (f.v.), Øyvind Norli og Richard Priestley mener rektor Colbjørnsen får ufortjent kritikk.

– Det er vanskelig å si noe om det nå. Det var som sagt et sterkt

krav fra mange av våre medlemmer at styret innkalte til et medlemsmøte. Andre alternativer ble ikke diskutert, avslutter Grenness.

Sjokkert

Richard Priestley, leder av Institutt for finansiell økonomi, reagerer kraftig på formuleringene i brevet der FBI uttrykte mistillit.

– Jeg er selv medlem av FBI, og syntes brevet var sjokkerende. Jeg er helt uenig i bre-

vets innhold og har ikke opplevd de forholdene så lenge jeg har jobbet sammen med Tom (Colbjørnsen red.anm.). Tvert i mot har jeg alltid hatt en veldig konstruktiv dialog med ham, sier Priestley.

Bakgrunnen for striden har blant annet vært nedleggelse av flere skoler og studieprogrammer. Dette har i mindre grad rammet institutt for finansiell økonomi, ledet av Priestley.

– Vårt institutt er litt annerledes enn de andre fordi vi er svært internasjonale, og vi rekrutterer nesten utelukkende fra andre land. Ledelsen har alltid støttet oss i dette arbeidet og delt vårt ønske om å bygge opp et sterkt forskningsmiljø i finans, sier Priestley.

– Blir sittende

Av de 350 faglige ansatte på BI, skrev 70 under på mistillitsforslaget. Øyvind Norli, professor i finansiell økonomi, erkjenner at dette er en betydelig andel av de ansatte. Likevel er det viktig å huske på at det er mange som ikke støtter forslaget, sier han.

– Det er ikke sånn at alle går rundt og bærer nag til Tom Colbjørnsen. Jeg syntes faktisk han har gjort en veldig bra jobb, sier Norli.

Han legger til at uenighet om retningen skolen skal ta, ikke er god nok grunn til å stille mistillitsforslag.

– Hvis denne prosessen viser at det underliggende problemet er at FBI er uenige i retningen, har Colbjørnsen ingenting å unnskyldes.

FOTO: SKJALG BØHMER VOLD

For man kan være uenig i retningen, men det er ikke gitt av forskerforbundet har rett heller, sier han.

Norli ikke er organisert i FBI.

Colbjørnsen mot røkla

Bøhren har jobbet på BI i flere tiår. Det er ikke første gang lederen for skolen har måtte ta tøffe valg med mange motstandere, for eksempel da forrige rektor besluttet å flytte skolen til Nydalen.

– Ledelse innebærer noen ganger å stå alene, og det kan være fristende for meg som ansatt å tenke at problemet er selve prosessen og lederstilen, dersom jeg er uenig i strategien. Det er krevende for oss alle å skille saklig mellom disse forklaringene, når vi rammes negativt av arbeidsgivers strategiske valg, mener Bøhren.

sfestelse»

Dette er saken

- Rektor ved BI, Tom Colbjørnsen, har fått et mistillitsforslag mot seg av ansatte ved skolen. Årsaken er misnøye med lederstil, kommunikasjonstrøbbel og samarbeidsproblemer. Nedleggelsene av skolen i Kristiansand og Drammen var som bensin på bålet.
- Styreleder på BI, Terje Venold, har også fått mistillitsforslag mot seg fordi han stemte mot de ansatte og studentene i en nedleggelsessak som rammer to BI-skoler. I tillegg skal han, ifølge de ansatte, ha opptrådt uetisk i behandlingen av klager på rektors oppførsel.
- Rektor får negativ tilbakemelding også i arbeidsmiljøundersøkelsen fra 2012.
- Saken skal opp til behandling i BIs styre 25. februar.

Universitas: 6. februar 2013

Dyr profil: Ny profil blir kostbart for SiO.

Punger ut for profilering

Etter tilbakemeldinger fra studentene på Facebook, skal SiO markedsføre seg tydeligere. Det vil koste 400 000 kroner.

SiO

tekst: Peter Tryggestad
foto: Henrik Evertsson

Hovedstyret i Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) godkjente rett før jul å bruke 400 000 kroner på å utvikle en ny «merkevarearkitektur». Dette vil innebære at mange av SiOs tilbud – som Studentkafeene, Studentboligene og andre tjenester – skal få navn og profil som er tettere tilknyttet SiO.

Samskipnaden fikk sin nåværende, røde logo etter fusjonen mellom «gamle» SiO og Oslo- og Akershushøgskolens student-skipnad (OAS) i 2011.

– Vi skal løfte enda høyere. Både kafé og barnehage og øvrige områder får SiO-logoen, men med sitt eget navn, sier kommunikasjonsdirektør i SiO, Nina Langeland.

FOTO: PATRICK DA SILVA SÆTHØ

Fornymer merkevarearkitektur: Kommunikasjonsdirektør i SiO, Nina Langeland.

Noe av bakgrunnen for navnebytene er tilbakemeldinger fra studentene via Facebook, fokusgrupper og andre kanaler. Ifølge SiO ønsker studentene at samskipnaden som avsender skal komme tydeligere fram.

Pengene skal spares inn

– De 400 000 er ment å dekke kostnader der hvor vi må bytte ut skilter som allerede er omprofilert. Det er også noen kostnader knyttet til å gjøre nødvendige endringer på nett, og til juridiske dokumenter, forklarer hun.

Langeland hevder at SiO kommer til å spare penger på denne endringen.

– Vi går gjennom alle profilflater og definerer strengere og tydeligere regler. Det gir en rasjonaliseringseffekt når det blir færre varianter og større opplag. Over tid gir dette innsparinger og samtidig en tydeligere merkevare. Det er formålet med omleggingen, sier hun.

– Vesentlig å skille seg ut

Førsteamanuensis ved Markedshøyskolen, Lars Erling Olsen, påpeker at det er to effekter en organisasjon ønsker å oppnå med en ny merkevarearkitektur.

– Det første er at en vil tydeliggjøre de ulike merkene, slik at merkene blir skilt internt i organisasjonen. Det andre en ønsker å oppnå, er å gjøre driften av de ulike merkene billigere. Årsakene til dette er at organisasjonen sparer penger ved at tidsbruken og materialkostnadene blir lavere etter at merkevarene har fått mer hensiktsmessige navn, forklarer Olsen.

De konkrete endringene til SiO blir presentert den 5. april.

universitas@universitas.no

Opprør også på NHH

Uken etter at vitenskapelige ansatte på BI erklærte mistillit til BI-rektoren, brøt det ut en lignende Handelshøyskole-strid på andre siden av fjellet.

Norges handelshøyskole (NHH) i Bergen har det siste året gjennomgått en omfattende omorganisering, noe som skal ha utløst flere permisjoner, sykemeldinger og oppsigelser blant ansatte i administrasjonen, skriver Dagens Næringsliv.

Ifølge avisen har 14 professorer og tre instituttledere sendt bekymringsmeldinger til styret.

I brevet rettes det kritikk mot omorganiseringsprosessen.

Rektor Jan Haaland beklager sykemeldingene, og sier situasjonen er trist.

– I den grad folk har blitt sykemeldt eller sluttet som følge av prosessen så synes vi det er veldig trist og uheldig. Sånn skal det ikke være, sier Haaland til DN.

Blant de opprørske NHH-ansatte, er finansprofessor Thore Johnsen. Han er den eneste som offentlig krever at noen i ledelsen må gå av.

– Dette har skjedd som en konsekvens av måten ledelsen har ført prosessen på, gjennom hemmelighold og manglende involvering av ansatte. Det har igjen skapt en usikkerhet som til slutt har ført til sykdom, sier Johnsen til Dagens Næringsliv.

Han forklarer at NHH-konflikten skiller seg fra BI-striden.

– Det er ikke snakk om rare, egenrådige og sta professorer, som vi har sett på BI.

anders.rikstad@universitas.no

Vederhus sterk på hjemmebane

Rektorkandidat Torkil Vederhus (23) begeistret tilhørerne i årets første rektordebatt mot motkandidat Ole Petter Ottersen.

REKTORDUELLEN

tekst: Marius Prytz

foto: Helle Gannestad

Vi er samlet i Vilhelm Bjerknes' hus, hvor realfagstudentene holder til. Det er også dem det er en overvekt av i salen under «rektorduellen», ett av mange arrangementer i Biørnetgildet 2013. Og kanskje er det disse studentene som skal engasjeres – her ser man ingen forskningsansatte.

Motkandidaten Torkil Vederhus er med sin tilbakeleante væremåte på hjemmebane. Han småsnakker med studentene, fleiper underveis, kommer med små, snerte stikk mot andre banehalvdeler. Drikker Solo. Kandidatene han stiller sammen med, er ikke

mindre formelle, og Sunniva Rose presenterer seg blant annet som stolt rosablogger. De har tatt rommet i sin favør. Motkandidaturet sjarmerer.

Spikret system

Sittende rektor Ottersen ankommer debatten ikke ett minutt for tidlig, men nettopp dét ser ikke ut til å være noe problem for ham. Her drikkes det vann, og blikket ut mot de oppmøtte er selvsikkert. Som om valget er avgjort på forhånd.

Dette er også et stikkord for resten av debatten for sittende rektorat. Universitetsdriften er et spikret system. Penger er lagt på bordet i et budsjett De virker trygge. Her ligger muligens en svakhet hos Vederhus, men engasjement

og ønsker om å endre – det skal det ikke stå på.

Motkandidaturet skyter stadig inn fiffige bemerkninger, til stor applaus fra salen. Denne første debatten blir dog aldri noe særlig opphetet. Begge sider innrømmer positive ting som er blitt gjort i løpet av siste periode, og de løfter fram nye satsningsområder. Blant annet ser podkasting av forelesninger ut til å bli en av disse. I det store og hele er begge leire enige. Men der sittende rektor henviser til gjeldende lovverk som en begrensning, viser Vederhus til en nødvendig endring i systemet: strukturene. Blant annet et ønske om «radikal kjønnskvalifisering».

Kult med utfordring

Etter endt debatt sitter blant andre Torarin Hals Bakke (23), student på matematikk, med følelsen av at dette er en ordentlig valgkamp.

– Jeg har troen på ungdommen. Saker som at man på studiet for programmering ikke får bruke data på eksamen, engasjerer. Men hvorfor er det først nå sittende rektor prioriterer det? sier hun spørrende.

Fysikkstudent Eva Holthe Enoksen (23) er enig i at det var en god debatt.

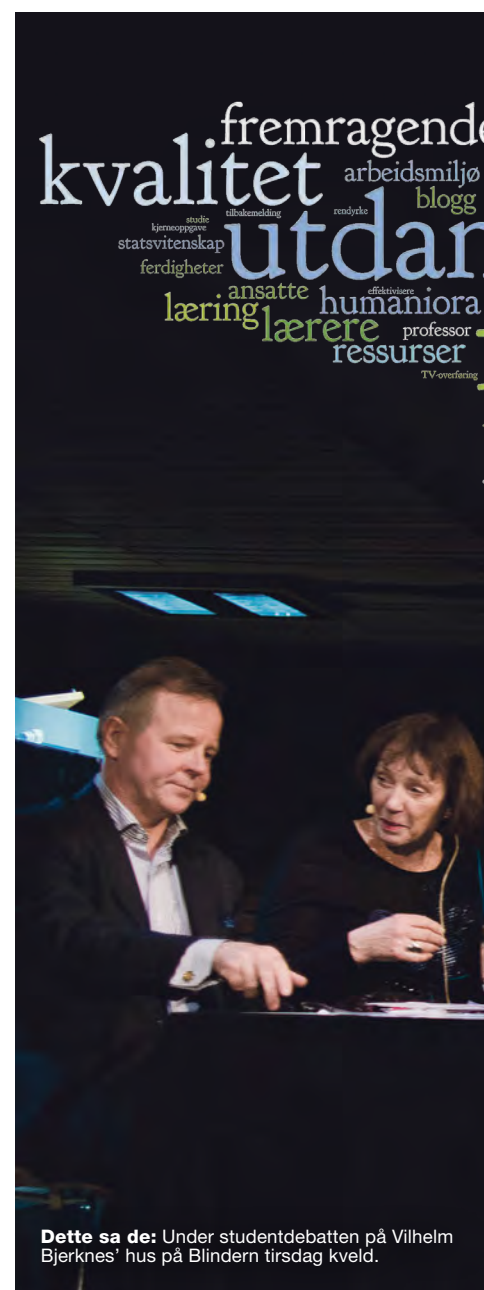
– Det er kult at rektoratet blir utfordret. De viste til hva som er bra, og hva som kan endres. Totalt sett klarte de å vise forskjellene mellom seg, sier hun, og erklærer begeistret:

– Jeg heier på Torkil! Det har alltid sittet professorer, Torkil presenterer en ny side av saken.

Emil Møgstad (24) tar master i statistikk. Også han heier på «Team Torkil».

– Dette var veldig bra. Men Ottersen ble for mye politiker. Han er for generell i svarene sine, og han svarte for kort, sier han.

universitas@universitas.no

Dette så de: Under studentdebatten på Vilhelm Bjerknes' hus på Blindern tirsdag kveld.

inform-media .no / Foto: Thomas Bickhard/ Bickfoto

framtidfylket

Trainee i Sogn og Fjordane

Ingunn Vassbotten (24)
Alumni Trainee
Bachelor ingeniør - elektro
med automatiseringsteknikk
Stilling: Prosjektingeniør
Bedrift: SFE Nett.

Karriere

Vårt fylkesdekkjande traineeprogram med arbeidsgjevarar i privat næring og i offentlig sektor, gir deg moglegheitene til ein unik start på karriera.

Utvikling

Du får sjansen til å påvirke og samtidig utvikle deg sjølv både fagleg og personleg.

Nettverk

Saman med dei andre traineeane blir du ein del av eit større nettverk av kompetansebedrifter.

Livsglede

Moglegheiter for ei aktiv fritid i fantastiske omgjevnader.

Møt oss
på Framtidfylket
Karrieremesse i Bergen
13.02 og Oslo 05-06.05.
IAESTE Trondheim
06-07.02.2013

Start: august 2013
Søknadsfrist: 15. mars 2013

www.framtidfylket.no

Studere på Svalbard?

Informasjonsmøte om studier på
Universitetssenteret på Svalbard

Tirsdag 5. mars kl. 16:15
Auditorium 4 i Wilhelm Bjerknes' hus

www.unis.no

Studentene so

Noen studenter har deltidsjobb på Rimi. Universitas har møtt studentene som heller vil tjene 10 000 kroner på to timer.

PROSTITUSJON

tekst: Thea Storey Elnan

En studine kommer raskt gående mot inngangsdørene til Georg Morgenstiernes hus på Blindern. Hun har vært på forelesning og er sent ute til intervju med Universitas. Hun er usminket, går med vinterkåpe og har en veske full av bøker hengende over skuldra. Hun er ganske enkelt en helt vanlig student ved Universitetet i Oslo (UiO), men med en litt uvanlig deltidsjobb.

– Det presise begrepet for min virksomhet er eskorte-tjeneste, en tjeneste som innebærer kjæresteopplevelser med menn som har behov for emosjonell stimuli, forteller «Frøken X», som ønsker å være anonym fordi hun ikke vil avsløre seg for venner og familie.

Hun svarer gjennomtenkt og kjapt på alle spørsmål. På dagtid er hun student ved

UiO, men jobber som prostituert på kveldstid. På lik linje med andre studenter som har deltidsjobb, jobber Frøken X for å finansiere studiene. Hun forteller at hun lett kan tjene 10 000 kroner på 2–3 timer, og slipper dermed å ta opp studielån.

– Det er en populær tjeneste, og jeg har mange kunder. Det handler ikke alltid bare om rå sex. De fleste menn som kjøper tjenester av meg, er ute etter emosjonell intimitet, eller en person å dele hyggelige opplevelser med, forteller Frøken X.

Hun møter de mennene hun tror hun kan komme godt overens med. De møtes for middag på restauranter med hvitkledd bord og dempet belysning. Eller så blir hun med på korte turer som partner for å gjøre turen mer eksotisk for kunden. Mennene tilbys en idyllisk intimitet og en emosjonell nærhet de føler de mangler ellers i hverdagen, forteller Frøken X.

– Jeg liker jobben min, og finner den givende. Jeg har aldri vært redd.

I dag kan man finne flere anonyme blogger på nett om studenter som lever dobbeltliv som prostituert. En av disse er av en 22 år gammel studine som forteller

intime og detaljerte historier om hvordan det er å være prostituert. På svart bakgrunn med rosa skrift konstaterer hun at hun gjør dette for pengenes skyld fordi tilskuddet fra Lånekassen ikke strekker til.

Fenomenet er med andre ord fortsatt aktuelt.

En annen av disse jentene er 19 år gamle «Julia», som forteller at hun jobber som prostituert for å spare opp penger til hun skal søke studieplass.

– Jeg kan tjene 15 000 kroner på én kveld, så du kan si at timelønnen er god, forteller «Julia» på telefon til Universitas.

«Julia» har selv lagt ut annonse på *realescort.eu*, der hun reklamerer for seg og sine tjenester.

Annonsen informerer om priser, hvilke tjenester hun tilbyr og kontaktinformasjon, i tillegg til noen bilder hvor ansiktet ikke vises. På telefonen snakker hun med lys og klar stemme.

– Jeg bestemte meg for å gjøre dette på bakgrunn av ulike innflytelser fra der jeg vokste opp, og det er ikke noe som skader meg.

Det norske miljøet for prostitusjon er anonymt, noe som gjør det vanskelig å anslå antall norske studenter som er sexarbeidere. May-Len Skilbrei, forsker ved FAFO, mener å kunne anslå at studenter utgjør en liten andel av de prostituerte. Men det er vanskelig å fastslå antallet prostituerte, understreker hun.

– Deler av prostitusjonsmarkedet i Norge er skjult. Det er derfor vanskelig å anslå antallet kvinner, og særlig menn, som driver med dette. Det enkleste er å telle de som står på gata og antall annonser på nett. Vi har observert 2500–3000 personer. Dette anslaget treffer godt kvinnelige sexarbeidere, men vi vet ikke hvor mange menn som jobber som prostituert, sier Skilbrei, som selv har jobbet mye med temaer knyttet til trafficking, prostitusjon og migrasjon av kvinner.

Skilbrei legger hun til at tellingen har gitt et inntrykk av at de fleste som prostituerer seg, er i midten av 20-årene.

I 2011 ble det talt 7431 en-

Selger sex: – Det handler ikke alltid bare om rå sex, sier «Frøken X». Hun slipper å ta opp studielån på grunn av sitt virke som prostituert.

keltannonser på nett og 850 enkeltpersoner på gata i Oslo, ifølge Prosentrets årsrapport for 2011.

Men Skilbrei understreker at de aller færreste i denne gruppen er studenter. Hun får støtte fra Bjørge Norli, leder for Prosentret, som er Oslo kommunes hjelpe-tilbud for kvinner og menn med prostitusjonserfaring.

– Denne saken om studenter

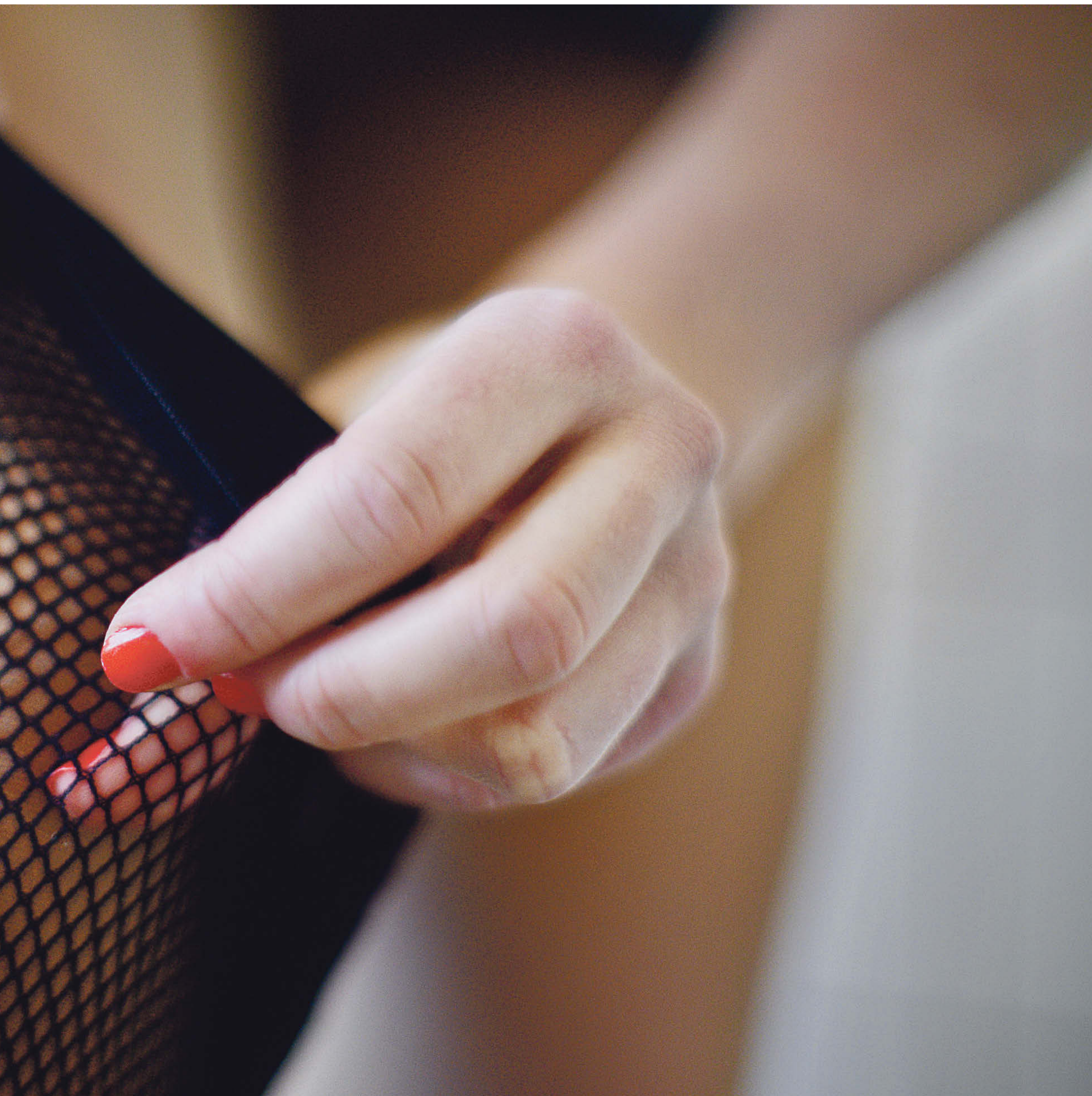
som selger sex ved siden av studiene, kommer opp med jevne mellomrom. Men det finnes ikke grunnlag for å si at dette er et stort problem, sier Norli.

Hun mener at fordi sexarbeid er sterkt fordømt i vårt samfunn, så vil de færreste velge dette som inntektskilde ved siden av studiene. I hvert fall så lenge det finnes rikelig med andre alternativer, sier Norli.

Frøken X har selv vært med på å gjenoppta den nye diskusjonen om legalisering i forbindelse med en kronikk i Aftenposten hun skrev med Ole Martin Moen og tidligere studentparlamentsleder ved UiO, Aksel Braanen Sterri. Hun mener folk flest er intetanende om hva prostitusjon egentlig innebærer.

– Det er en idiotisk misoppfat-

m selger sex

ILLUSTRASJONSFOTO: HENRIK EVERTSEN

ning at folk er tvunget til å prostituere seg. Det er bare noe man innbiller seg fordi man ikke tror på at noen kan like å være prostituert. Jeg trives i jobben min og gjør det fordi jeg har lyst, forteller Frøken X.

Hun trekker oppgitt på skuldrene, og legger til at det nok er noen som er tvunget inn i arbeidet, men i liten grad.

Björg Norli fra Pro sentret er av en annen oppfatning.

– For Frøken X handler sexarbeid om noe annet enn det gjør for majoriteten av kvinner i prostitusjon. Prostituerte er de mest voldsutsatte kvinnene i vårt samfunn, selv om hverdagen ikke er preget av vold. De fleste i prostitusjon ville ha valgt en annen måte å tjene til livets opphold hvis de

hadde hatt mulighet til det, sier Norli.

Norli mener det er bra at Frøken X tar opp temaet slik hun gjør for å få frem et mer nyansert bilde av prostitusjon.

– For mange er det umulig å ta innover seg at noen velger aktivt å gå inn i prostitusjon. Noen politiske miljøer har skapt et offerbilde rundt det å være sexarbeider. Der-

med blir Frøken X et viktig bilde på at folk selger sex av ulike grunner, sier Norli.

I møterommet på Georg Morgenstiernes hus pakker Frøken X sammen tingene sine. Hun viser Universitas annonsesider for prostituerte på Internett mens hun tar på seg kåpen sin. Hun oppfordrer til å ta en kikk inne på sidene for å

få et bilde av hvordan dette foregår.

– *Er dette en jobb du vil anbefale norske studenter?*

– Tja, om du er rett person for jobben. Ikke alle passer til det. For ressurssterke studenter med klare hoder som har dårlig med tid og trenger penger, kan det å jobbe som prostituert være en mulighet, avslutter Frøken X.

theasel@universitas.no

debattredaktør: **Ingrid E. Daae**
ingriddaae@universitas.no 482 42 240

Kronikk: **3500 tegn**

Leserinlegg: **maks 2000 tegn**

Replik: **800 tegn**

Sendes til: **debatt@universitas.no**

Frist: **fredag klokka 15**

Legg ved portrettfoto. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

IDÉ OG DEBATT

NETTDEBATT

Si din mening på universitas.no

Reprise

«Høyre har virkelig ingen troverdighet når det gjelder studiefinansiering. Da de sist satt i regjering ble studiestøtten ikke engang i nærheten av indeksjustert. Vi er ikke fornøyd med bare indeksjustering, men det er bedre enn ingenting. Så når Høyre velger å fire på ambisjonene, er virkelig forslaget ikke verdt papiret det er skrevet på.»

En kraftsalve fra Pedersen! Svært mislykket mtp hvor tafatt de rødgrønne har vært i å få realisert 11-måneders studiestøtte. Dette er det verste med politikere. Skryter av seg selv og sine, hater på opposisjonen. Ingenting blir gjort. Studentene blir fattigere. **hvasadu?!**

Kommentar til nyhetssaka «Resikulerer gammelt løfte».

Markedsmekanismen

«Universitetet drives som en bedrift. Rektoren er dagliglederen som har ansvaret for å skaffe så mye finansiering som det overhodig er mulig for bedriften/universitetet. Litt om litt blir norsk utdanning privatisert.

Luis

Kommentar til nyhetssaka «Uendret studiekvalitet»

Lesesalsdop

«Hva om grunnen til at studenter ikke klarer å konsentrere seg er fordi de er på feil studie, eller at de jobber for mye ved siden av studiene, og er stresset? Undersøkelser viser jo at studenter sliter mer med psykisk helse enn resten av befolkningen.

Da mener jeg at de trenger andre hjelpemidler enn piller, som for eksempel bedre oppfølging, mer struktur i hverdagen og bedre studieteknikk.

Chloé Beate Steen

«God tekst med kloke holdninger til de etiske utfordringene rundt såkalt akademisk doping. At det er behov for å rydde opp i holdninger på feltet kan man allerede lese i kommentarfeltet. Hvorfor tolkes ikke fordømmende tekster om rusmidler som oppfordrende? Gammeldags, grumsete rusmoralisme lever i beste velgående blant dagens studenter på Blindern

Jon Olsen

«For et latterlig, nedlatende, barnslig, uetisk og overfladisk innlegg. Morsomt er det ikke, og for dem som trenger ritalin for å fungere, vil jeg til og med tro det kan virke sårende. Blir som å oppfordre folk til å ta cellegift hvis de føler at de er litt feite, omtrent.

Rajulise

Henta fra debatten til kronikken «En pille for bedre konsentrasjon»

Vekstens uutholdselvfølgelighet

Når vi skal diskutere målet med høyere utdanning, må vi være kritiske til et språk som allerede har definert at næringslivet skal privilegeres.

ESSAY

Anders Sundstøl Bjørkheim,
journalist i Universitas

Da Margaret Thatcher gjennomførte sine nyliberale omveltninger i det britiske samfunnet på 1980-tallet, ble kritikk og skepsis møtt med slagordet «there is no alternative». Denne typen påstått selvfølgelighet er et potent virkemiddel. Når dette virkemiddelet dukker opp i norsk offentlighet med formaninger om hva slags utdanning vi må prioritere, må vi huske at den også er høyst problematisk.

«Du kan ikke utdanne folk til musikk, dans og drama i Norges oljehovedstad når en samlet industri skriker etter arbeidskraft», sa gründer Ståle Kyllingstad til Dagens Næringsliv i begynnelsen av måneden. Tre uker senere fulgte NHO-leder Kristin Skogen Lund opp med en anbefaling om å gi mer studiestøtte til studenter som velger «fagene vi trenger», for å tilfredsstille «arbeidslivets behov». Men det finnes ikke noe gitt og verdinøytralt svar på hva vi trenger. Definisjonene av slike behov er grunnleggende politisk og avhengig av hvilke verdier man legger til grunn.

Før vi spør hvordan arbeidslivets behov best kan dekkes, bør vi derfor diskutere hvordan disse behovene blir definert i første omgang – og hvem som står for definisjonen. Når Kyllingstad sier at vi ikke kan satse på «middelmådig kultur» fordi Norge må være bærekraftig, bruker han et språk som har svarene bygget inn i sine spørsmål, et språk der øko-

nomisk vekst har fått immunitet. Det som egentlig er ideologi, presenteres som «virkelighet».

Hvis vi skifter perspektiv og utfordrer tanken om vekst som en gitt og uproblematisk positiv; hvis vi beveger oss vekk fra et vekstparadigme der samfunnets definitive hovedoppgave er å maksimere økonomisk verdiskapning, ser det hele annerledes ut. Den tyske sosiologen Ulrich Beck hevder at moderniseringsprosessene i Vesten har kommet så langt at de har begynt å overkjøre sitt eget rammeverk. Moderniteten er blitt *refleksiv*; den hanskes med konsekvensene av sin egen overproduksjon. Minimering av fattigdom blir et mindre problem enn minimering av risiko. Hvis vi tenker over klimaproblemene og finanskrisen, er det vanskelig å avvise Becks poeng.

Om en av våre viktigste oppgaver derfor er å hindre skadevirkningene av et stadig voksende produktivt system, bør det også gjøre noe med hvordan vi ser på utdanning. Da trenger vi studenter som kan tenke kritisk, som kan sette spørsmålsteget ved de premissene som tas for gitt. Som SV-dekan Fanny Duckert sa under torsdagens Frokost med Bernt: Vi trenger studenter som spør hvordan vi får folk til å handle på andre måter enn de gjør i dag. Da er det ikke lenger gitt at «utdanningen arbeidslivet har behov for», er det beste.

Fokuset på vekst og instrumentalitet gjør at de «harde» vitenskapene blir prioritert, de som i større grad kan levere kunnskapsproduksjon for næringslivet – som ingeniørfag. Men kunnskapsproduksjon

TWITTER

studentnyheter på 140 tegn

Nordheim Kor mange HF og SV studenter må til før alle innsir at dei skulle heller vore jusstudentar #HFvsSV

15. feb

Oouch. Lizzm.

torewig Til Kim: Følger du med på værmeldingen, eller er været for komplekst til å predikere? #hfvssv

15. feb

Prøv @kkantardjiev, kanskje du får svar.

E_Schjelderup Handlingsplanseminar med #vtoa er igang. Her skal det uthamres mål for resten av året.

16. feb

..og festast og drikkast!

Bakke24 Mye som skjer idag! Blir å stirre på twitter og følge med på hva som skjer på handlingsplanseminaret til #vtoa, samt jeg følger med på#HSLM

16. feb

Stress, assa! #gjernokoproduktivt

supercamilla Uio=flest innlegg, institusjon. Jenter=minst innlegg, kjønn. Altså oppfordres det til at jeg bør både tale og ikke tale. #forvirra #vtoa

17. feb

Kjem inn på jentekvota her, iallfall!

AkselSterri Jeg diskuterer Ritalin og andre hjelpemidler på TV2 Nyhetskanalen fra 09.00. Hør det også skal være snakk om «mindfulness».

18. feb

Korleis greier du å halda konsetnrasjonen opp?

elike

for samfunnet er også viktig, og der har eksempelvis samfunnsfag og humaniora viktige roller å spille. Da er det selvsagt viktig at akademia ikke blir en sfære som utelukkende kommuniserer med seg selv, men evner å gjøre innsikt relevant og tilgjengelig for et bredere publikum – ikke minst for politikken. Her har mediene en viktig oppgave i formidlingen.

Et blikk mot USA antyder konsekvensene ved at utdanningssektoren orienteres mot markedet. Michael Burawoy ved University of California har forsket lenge på feltet, og han mener at amerikansk høyere utdanning har blitt «kommodifisert» – gjort til en vare for salg på et marked. Studieavgiftene stiger, mens statlig støtte til universitetene kuttes. Inn kommer privat kapital og mål om kortsiktig profitt, som påvirker utdanningsstrukturene. Refleksiv og kritisk tankegang byttes ut med instrumentalitet. Burawoy mener presset er enormt mot å gjøre universitetene om til midler for noen andres mål.

Sammenliknet med USA er Norge selvsagt i en annen posisjon. Allikevel er det grunn til å holde øynene åpne: Også her opplever institusjonene press om å konkurrere om plasser på internasjonale rangeringssystemer – plasser som avhenger av publiseringsrater i store, internasjonale tidsskrifter. Utdanningskvalitet kan ende med å vike for slike mål, eller for rask og strømlinjeformet produksjon av universitetsgrader. UiO-rektor Ole Petter Ottersen har fått gjentatt kritikk for nedprioritering av studiekvalitet, blant annet fra sin motkandidat til høstens rektorvalg. Forrige uke uttalte NOKUTs Jon Haakstad til Universitas at utdanningsinstitusjonene er mer opptatt av å ha

mange studieprogrammer enn å ha gode studieprogrammer.

Uansett bør vi rynke på øyenbrynene når BI-rektor Tom Colbjørnsen anmoder om «tiltrekking av faculty» ved hjelp av «branding» av universitetet – en begrepsbruk han låner fra markedsføringens verden. Vi bør også være skeptiske til forslaget om å bytte ut offentlig med privat studiefinansiering, som han kom med under Frokost med Bernt. Da kom Elisabeth Hovdhaugen fra Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) med et viktig svar: Hvis vi omgir oss med strukturer som bygger på og kommuniserer instrumentelle hensyn, vil det påvirke måten vi tenker på; det vil avle ny instrumentell tenkning.

Vi skal selvsagt ikke avvise at det kan være problematisk når studenter bruker svært lang tid i utdanning, at de «prøvekjører» studieretninger for å finne det optimale for seg selv. Antallet studenter som fullfører utdanning på normert tid, er lavt. Men dette har også å gjøre med en enorm økning i valgmuligheter, med presset om å forme sin egen livshistorie, med erosjonen av verdigrunnlaget man tar valg på bakgrunn av. Det er langt fra sikkert at vi løser dette ved å effektivisere og rasjonalisere.

Til slutt ender vi i en diskusjon om hvorvidt utdanning skal være et middel mot et mål, eller et mål i seg selv. Vi kan godt ta denne diskusjonen, men vi får aldri noe fruktbart svar om vi i for stor grad ser det gjennom perspektivet til et næringsliv som er orientert mot kontinuerlig vekst.

debatt@universitas.no

OLJEBORING

Mats Kirkebirkeland,
politisk leder i Den konservative studentforening

Drill baby, drill!

Jeg registrerte at nestleder i SV Blindern, Tine Tång Engevik i årets fjerde utgave av Universitas kritiserte Arbeiderpartiet (Ap) sin programkomite for å gå inn for en konsekvensutredning om oljeboring utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja.

At Ap endelig tar til fornuften er bra. En konsekvensutredning er kun et politisk vedtak som vil tydeliggjøre de enorme verdiene som ligger under havbunnen. Vi kan derfor spare både tid og kostnader, og like godt sette i gang med boring med det samme. Det er ventet et stort fall i produksjonen på norsk sokkel. Lofoten, Vesterålen og Senja er viktige bidrag til at norsk «oljeøkonomi» får en myk landing. Næringslivet må få god nok tid til å omstille seg til andre eksportsektorer.

Produksjon fra norsk sokkel er mindre klimaskadelig enn annen produksjon i resten av verden. Oljen og gasen som Norge ikke produserer, vil bli erstattet fra andre og mer klimaskadelige kilder. Norsk sokkel har den beste sikkerheten og beredskapen i verden. De eventuelle skadelige konsekvensene ved et utslipp er helt klart til stede, men sannsynlighet multiplisert med konsekvens vil gi et utelukkende positivt resultat for produksjon.

Selv om alle i Norge har fått deltatt i den oljesmurte velstandsøkningen, er det ikke til å legge skjul på at Vestlandet og det sentrale Østlandet har fått en enda større del av «oljekaken». Nord-Norge må også få mulighet til å delta fullt ut i «olje-eventyret», i form av godt betalte arbeidsplasser og ringvirkninger til det lokale næringslivet.

Jeg er teknologi- og klimaoptimist. Det foregår i dag en enorm satsing på fornybare energikilder og teknologi, som vil være svært konkurransedyktig mot fossilt brensel. Klimakrisen kommer til å løse seg, så lenge markedskreftene kommer seg inn på rett spor. Men å totalfredre Lofoten, Vesterålen og Senja er ikke en markedsbasert løsning. Det er derfor viktig at Norge maksimerer sin produksjon, enn så lenge disse råvarene fremdeles har en positiv økonomisk verdi.

FOTO: FLICKR/DIRTYSAILOR2003

Ville du ansatt en halvnarkoman?

PILLEBRUK

Kaia Marie Rosseland,
politikk- og samarbeidsansvarlig i SBIO

I forrige utgave av Universitas satte kronikkforfatterne Aksel Braanen Sterri og Ole Martin Moen spørsmålet om bruk av Ritalin på spissen. Hadde det ikke vært greit å ta noen piller av og til, når man føler at egen arbeidskapasitet og konsentrasjon ikke strekker til? Det er jo billig og mindre avhengighetsdannende enn kaffe.

Det er selvsagt en grunn til at det ikke er egne Ritalin-utsalg ved siden av kaffebodene på Blindern. Det er trist at det i kronikken nærmest oppfordres til bruk av Ritalin, og fortelles at du ikke bare presterer mer på det, men at du også blir smartere. Ritalin er nært beslektet med rusmiddelet amfetamin, og utover vekttap er kjente bivirkninger økning av hjertefrekvens og økt blodtrykk. Du risikerer dessuten både bot og fengsel dersom Ritalin-lageret ditt blir oppdaget. Når kronikkforfatterne ber oss om å sette konsekvenser opp mot ulemper, blir utgangs-

punktet ganske åpenbart.

Studenter er neste generasjons styringsmakter og samfunnsutviklere. Ritalin som løsningen ut av de akademiske utfordringene vil føre med seg andre problemer. Hva skal studenten gjøre når Ritalin ikke gir den samme effekten lenger? Og hva skjer når studenten skal ut i arbeidslivet? Er alternativet å fortsette på Ritalin, og bli en halvnarkoman? Ville du ansatt en rusavhengig?

Alle er ikke egnet til å gjennomføre lange, tunge studie-løp, og for noen passer det heller ikke å ta høyere utdanning. Hvis man ikke klarer å studere på fulltid, eller ikke har engasjement for og glede av faget, så er man enten på feil plass eller på feil studie. For å løse problemet med utslitte studenter må vi finne årsaken til det. Kanskje føler mange seg utslitte fordi de må jobbe mye ved siden av studiet for å finansiere det, eller at læringsmiljøet er dårlig. Det vil føre til både flinkere og friskere studenter om det heller tas tak i opplegget på studieinstitusjonene, og ikke oppfordres til bruk av en ADHD- medisin som løsningen.

Uholdbar legaliseringsmotstand

NARKOTIKAPOLITIKK

Jon Olsen, student og medlem av
Foreningen for human narkotikapolitikk

I Universitas 6. februar kunne man lese at professor Edle Ravndal fra SERAF sår tvil rundt strategiene Ida Nafstad foreslår som tiltak mot samfunnets rusproblemer. Nafstad har skrevet doktorgrad om rusmisbrukeres hverdag i Oslos offentlige rom. Ravndal nevner at det finnes lite forskning på hvorvidt rusavhengige har et «meget bedre liv» i Nederland. Som så mye annet med denne sky gruppen er slikt vanskelig å dokumentere. Men det er uholdbart å argumentere ved å nevne at landet har en større utbredelse av illegale stoffer. Både fordi dette ikke er motsattende for et bedre liv for den enkelte, og fordi Nederland er et tradisjonelt transittland for handel, med enorme havner. Her transporteres også illegale varer i en skala som ikke ligner de norske, og dette er Ravndal klar over.

Nafstad snakket om problematikk som oppstår som følge av dagens forbudspolitik. Hun vektla at et slikt forbud gir rusmiddelbrukere et kraftig stempel som kriminelle og uønskede personer. For kraftig. En rekke rusmisbrukere i Oslo lever i sosial fordøm-

«En rekke rusmisbrukere i Oslo lever i sosial fordømmelse under enormt stress for å skaffe penger og rustilgang»

melse under enormt stress for å skaffe penger og rustilgang. Legeordninger og mildere lovverk kan endre situasjonen for grupper som er vanskelige å nå med hjelpetiltak. Etterspørselen på byens eneste sprøyterom er enorm. Medisinene som i dag tillates gjennom substitusjonsbehandling (metadon, subutex) er langt fra optimale for alle brukere. For mange tunge brukere vil substitusjonsbehandling med heroin (diacetylmorfin) to ganger om dagen kunne gi en etterlengtet ro. Ro som ikke kan undervurderes for mennesker som ofte skal starte livet på ny.

Det er flott om det ikke finnes store målbare forskjeller mellom rusbrukere i vårt eget og andre europeiske land. Men Nafstad snakker om sosial utstøtelse som følge av statlig strategi. Responsen er vanlig, rapporter med statlige tall som bekrefter at statlig strategi er den eneste rette. Motstanden mot lovendringer virker stor i mange leire, til fordel for en drakonisk tolkning av et narkotikalovverk som Norge er pålagt av FN.

Vi bør unne oss en ambisjon om at vår ruspolitikk bør være den beste i verden. Etter å ha lest Ravndals argumentasjon kan man lure på om om SERAF deler denne.

Sende realistene ut av landet, FrP?

REALFAG

Morten Bakke Kristoffersen,
leder av Studentparlamentet UiO
Helge Schwitters,
universitetstyrerepresentant

Himanshu Gulati er på dypt hav når han fisker etter realister. Løsninga hans er å kaste inn årene heller enn å stake ut en ny kurs.

Petroleumsfunnene i Nordsjøen har i tillegg til rene oljeinntekter ført til at det har blitt satset godt på realfagsmiljøer i Norge. Ingeniører, geofysikere og kjemikere i toppklasse har sørget for at vi selv har kunnet ta hånd om våre naturressurser. Mange av disse miljøene vil være av stor betydning også på vei ut av oljealderen, blant annet gjennom at kunnskapen overføres og benyttes i satsning på fornybar miljøvennlig energi. Kort sagt har Norge fagmiljøer i verdensklasse.

Allikevel sliter vi med å rekruttere studenter til realfagene. Dette starter på barne- og ungdomskolenivå der det er vanskelig å finne lærere med spisskompetanse innen realfag. Mangel på oppfølging og tilpassing gjør at

mange elever ikke motiveres til realfag og for få velger å ta fordypning i disse på videregående. Vi burde bli flinkere til å dyrke fram realisttalenter gjennom å motivere dem med kunnskap, gode lærere og faglige forbilder.

Dette vil ikke løses ved å sende realfagstalenter til Harvard og Cambridge. Dette er dyre investeringer med dårlig avkastning. Det er nemlig ikke gitt at en student som tar hele graden i utlandet returnerer for å jobbe i Norge. Mange realfagstudenter blir tilbudt jobb mens de fortsatt er under utdanning, også i USA og Storbritannia. Mer bekymringsverdig er det at vi risikerer å strupe våre egne fagmiljøer. Flinker studenter som kunne fungert som gode forbilder, blir usynlige. Studiene kan miste status her hjemme fordi kun «B-laget» er igjen.

Det er her hjemme vi må satse, og det må skje der potensialet ligger, nemlig i klasserommene. Vi må tørre å dyrke fram lærere med spisskompetanse innen realfag, samtidig som vi må synliggjøre realfagsmiljøer i skolen. Slik kan elevene se det praktiske potensialet som ligger i den teoretiske fysikkboka.

Gulati vil kjøpe dyr kveite, vi foreslår at vi heller går til innkjøp av gode fiskestenger.

Tåler en støy?: Oslos studenpuber

FOTO: AURORA HANNISDAL

PENSUM

Magnus Nystrand, styreleder i Student-samskipnaden i Oslo og Akershus

Akademikas potensiale

«Trenger vi en bokhandel?» har du kanskje spurt deg selv den siste tiden. Ingen aktører i bokbransjen vet eksakt hva den teknologiske utviklingen vil bringe. Men det er overveiende sannsynlig at åndsverksproduksjon og -salg fortsatt vil bestå, både fysisk og etterhvert også digitalt. Lesebrettrevolusjonen har ikke gitt seg utslag i gode og integrerte løsninger for pensum, ennå. Det vi vet er at studentene i overskuelig fremtid vil ha behov for pensum. Jeg er sikker på at det er i vår interesse å ha en organisasjon som distribuerer pensum på en smart måte, og som samtidig fungerer som agent for studentenes og lærestedenes behov for bl.a. digitale læremidler. Hva er så Akademikas potensiale for å fylle denne rollen?

Akademika opererer i krysningen mellom bokbransjen og universitets- og høyskolesektoren. Kunnskapsdepartementet definerer også salg av studentlitteratur som en av velferdstjenestene innenfor samskipnadens mandat. Denne trippelrollen gjør Akademika til både butikk, til garantist for akademisk frihet og til del av en velferdsorganisasjon. På et strategisk nivå er pensum og læringsmidler viktig for lærestedene. Akademika har i årevis ytt en stille service til lærestedene gjennom en voldsom bredde i faglitteraturen, vasking av pensumlister og sørget for at kompendier og bøker er tilpasset lærestedenes fagtilbud. En ny tid gjør det vanskeligere å drive butikk på denne måten. Men å ha et samarbeidsvillig og nært selskap som partner, er fortsatt like viktig for lærestedene og studentene i tiden som kommer.

Akademika og SiOs hovedstyre kan og bør bli bedre på dialogen med studentene og utdanningsinstitusjonene. Men jeg ber om forståelse for at Akademika AS opererer i et felt hvor informasjon og verdier henger tett sammen. Bokmarkedet er tøft og konkurrentene følger utviklingen i Akademika svært tett. En del av styreansvaret innebærer å sørge for at SiO ikke taper verdier fordi konkurrenter får tilgang til informasjon som er gunstig for dem. Styreansvaret innebærer også å holde alle muligheter åpne. Jeg inviterer og utfordrer derfor studenter, vitenskapelig ansatte og ledelsen på UiO, HiOA, BI og andre læresteder til en brei debatt om pensum og læringsmidler. Hva vil dere at Akademika skal levere, og hvordan?

STUDENTPUBER

Eivind Eide Skauffjord, anmelderredaktør i Universitas

Tilsvar til «Verdsett frivilligheten» i Universitas 13.02.13

– Studentpubene på Blindern gjør en slitsom jobb for å opprettholde en viktig studentarena. kan Siam Florenius, tidligere leder i SVFF – U1, melde i forrige ukes Universitas. Viktig? Muligens. Slitsom? Sikkert. Men gjør de en god jobb? At det er delte meninger om sistnevnte spørsmål er nok en underdrivelse.

Studentpubene rundt Blindern er i en særstilling i Oslos uteliv. Spør en hvilken som helst gründer eller bareier om hva som er hovedutgiftene for vedkommendes utested, og de vil svare: lønn og husleie. Jeg er nysgjerrig på leieavtalen studentpubene har med UiO. Noe sier meg at det ikke er her universitetet tetter budsjettthullene sine.

Går vi ut fra at en bare kan slå en feit strek over de to største utgiftspostene til ethvert vanlig

etablissement i servicebransjen, står alle Blindern-kjellerne igjen med en unik og misunnelsesverdig fordel. Innkjøpsprisen på øl er relativt lav for utesteder, mens salgsprisen som regel er dyr, nettopp fordi den skal dekke inn lønn og leie. Derfor skulle en tro at forholdene lå perfekt til rette for å utrette ting på Blindern som andre utesteder rett og slett ikke har kapasitet eller økonomi til å få til.

Men nei. – Belønningen de [frivillige] bør få er heder og ære. Ikke krass kritikk og motarbeiding. Florenius mener altså at alle frivillige er fritatt for kritikk. De jobber så hardt, så ikke plag dem med dine meninger, liksom. Med en så tafatt og defensiv holdning er det ikke rart at mange har motforestillinger mot utelivet på Blindern.

Det finnes likevel et snev av håp. Realistforeningen har vist positive takter med årets Bjørnegildet-festival (se anmeldelse). Våg å satse og tenke nytt. Med titusenvis av studenter utenfor dørene og økonomiske betingelser andre ville ha slåss for, så er mulighetene og potensialet absolutt tilstede.

Nasjonalistisk og bakstreversk fra Sp

SKOLEPENGER

Tord Lien, utdanningspolitisk talsmann, FrP

Senterpartiet (Sp) vil gjøre det vanskelig for utenlandske borgere å studere i Norge. Hadde det ikke vært bedre å heller fått flere av dem til å bli i Norge etter endt utdanning?

Det er bra at Norge tiltrekker seg kloke hoder. Et så kompetansedrevet næringsliv som det norske er avhengig av høykompetent arbeidskraft, ikke minst innen realfag på høyere nivå. Mangelen på doktorander er spesielt kritisk for teknologifagene og andre realfag. For å sikre det fremtidige behovet vi har i Norge innenfor disse fagområdene bør man heller legge forholdene til rette for at flere studenter, doktorander og kompetansepersoner kan bidra til verdiskaping i Norge. Innføring av skolepenger er etter FrPs mening ikke et egnet instrument for å tiltrekke seg dyktige studenter. Mangel på studentboliger bør møtes offensivt ved å bygge mer,

ikke ved å lage problemer for ressurspersoner som vil studere i Norge.

Vi trenger høykompetanse, både norsk og utenlandsk. Ved Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi ved NTNU var det i 2010 hele 1920 søkere på 40 plasser. 95 prosent av søkerne var utenlandske. Ved Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektronikkteknikk var det 770 søkere på 35 plasser. 79 prosent av søkerne utenlandske.

Det er, dessverre, sannsynlig at svært mange av de utenlandske studentene og doktorandene vil bestemme seg for å flytte fra Norge etter avsluttet grad, eller at de velger å jobbe i Norge kun en kort periode etter at graden er fullført. Dette gjør det ekstra viktig med en politikk som fremmer forskningen, og som gjør at vi får flere til å ta doktorgrader – doktorgrader som vil være til nytte for norsk næringsliv, for norsk akademia, og for norsk velstandsutvikling. Her er Sp bak mål. FrP vil heller legge til rett for at flere får brukt utdannelsen sin i praksis, og slik bidra til norsk verdiskaping.

omverdenredaktør: **Axel Geard Nygaard**
axelgn@universitas.no 906 59 740

OMVERDEN

Gode nyheter for Erasmus

EU: 8. februar gikk Det europeiske råd inn for å øke tilskuddet til «Erasmus for alle»-programmet. Budsjettforslaget er en lettelse for mange innen høyere utdanning som fryktet at utdanningsprogrammet ville bli utsatt for strenge sparetiltak. I stedet kan budsjettet øke med opptil 40 prosent, ifølge University World News.

Det betyr at programmet vil kunne finansiere utdanningen til opp mot fire millioner europeiske studenter. I den nåværende budsjettperioden dekkes utdanningskostnadene til omlag 2,5 millioner studenter. Forslaget går nå videre til Europaparlamentet, som skal vedta forslaget.

Finner får støtte fra NSO

FINLAND: Studentorganisasjoner i flere land reagerer på at det kan bli dyrere for utenlandske studenter å studere i Finland. I desember foreslo medlemmer av det finske parlamentet å innføre studieavgift for internasjonale studenter fra land utenfor EU. Norsk studentorganisasjon (NSO) og Sveriges förenade studentkårer (SFS) har sendt åpne brev til det finske parlamentet hvor de protester mot innføringen.

– Norge og Finland er de to eneste landene i Europa hvor verken studenter fra eller utenfra EU må betale studentavgift for å få tilgang til høyere utdanning. Gratis utdanning for alle studenter er et grunnleggende prinsipp i det norske utdanningssystemet. Tilgang til høyere utdanning må være basert på studentenes meritter og kompetanse, ikke størrelsen på lommebøkene deres, skriver NSO i sitt brev.

Kyllingbøter ribber britene

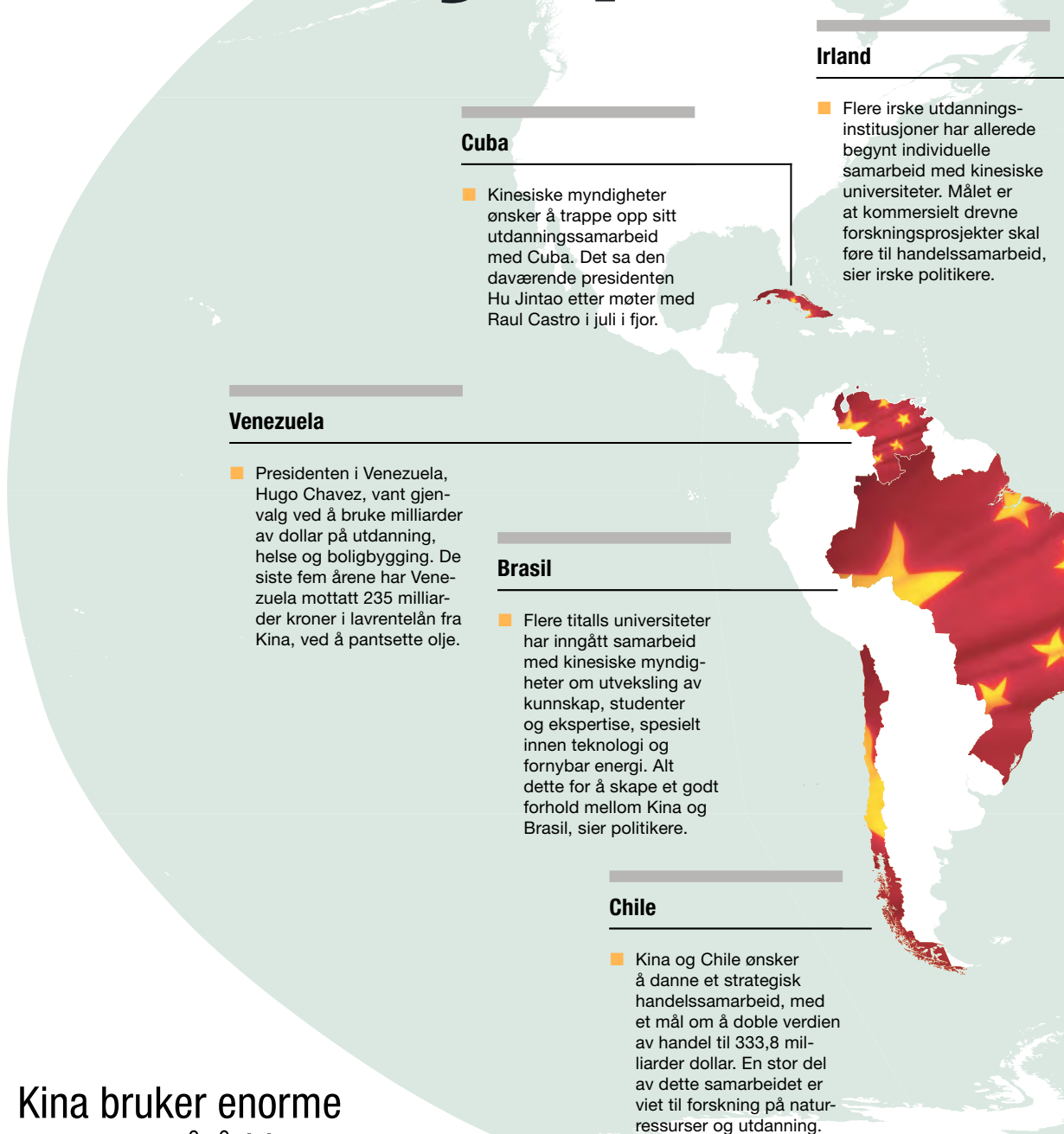
STORBRITANNIA: Ifølge The Guardian betalte britiske studenter til sammen rundt 550 000 pund, omtrent 4,7 millioner kroner, i bøter i fjor. Bøtene gis som følge av disiplinærsaker ved universiteter, og mange av sakene er av alvorlig grad, slik som juksing og trakassering. Andre bøtelagte overtreidelser er av det mer uvanlige slaget.

Studenter har blitt bøtelagt for å holde kyllinger, legge igjen mat i en vinduskarm og for å stjele loff. Universitetet i Warwick ga bøter på til sammen 3000 kroner til studenter som var «fulle», uten å spesifisere nærmere. Langt de fleste av universitetene bruker inntektene fra bøtene på studentstøttende tiltak, mens Downing College i Cambridge innrømmer at de bruker pengene på en årlig fest for de ansatte.

FOTO: FLICKR / KEY LIME PLEYUNYUM

Slik kjøper Ki

Kina bruker enorme summer på å kjøpe seg inn i akademia over hele verden. Aller hardest satser stormakten i Afrika.

VERDENS-HERREDØMME

tekst: **Thea Storøy Elnan**
Heljar Havnes

Siden 2005 har Kina brukt over tre tusen milliarder kroner på å investere i andre land. Over hundre av disse milliardene har gått inn i høyere utdanning, i land fra alle verdenshjørner.

I bytte mot gunstige lån og investeringer, får stormakten tilgang til store mengder naturressurser, økt handel og politisk innflytelse.

– Når Kina investerer stort i andre land, er det som regel med tre mål for øyet: tilgang på naturressurser, teknologi og markedsandeler, sier rådgiver og Kina-ekspert i Det norske veritas, Henning Kristoffersen.

– Ikke politikk

Folkerepublikken har ved flere tilfeller mottatt politiske tjenester som en del av avtalene om å bygge opp lands infrastruktur – spesielt i Karibia.

Kristoffersen mener at den po-

litiske innflytelsen er en naturlig konsekvens av investeringene, men understreker at hovedmålet med avtalene er økonomisk vinning – ikke politiske tjenester.

– Kina er ikke ute i verden for å drive politikk, sier han.

Kineserne har trappet opp sin handel og innflytelse i land der vestlige makter ikke lenger har råd til å opprettholde en tilstedeværelse. Men det er ikke bare derfor landet sikter seg inn mot fattigere land, forklarer Kristoffersen.

– Det har fram til nå vært vanskelig for Kina å få innpass i vestlige markeder, og de har derfor konsentrert sine investeringer mot områder i Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika.

De få stedene i Europa der Kina involverer seg bærer også preg av å satse hardt i vaklende økonomier. Kina investerte stort i Island etter finanskrisen, og nå som eurokrisen for alvor har slått inn over Europa, har EU og Kina inngått avtaler som skal øke samarbeid innen utdanning og forskning. Irland og Italia er allerede godt i gang (se grafikk).

Det tapte kontinent

Av den økte kinesiske investeringen i verden, går mye av pengene til land i Afrika.

Etter forrige tusenårsskife ble Afrika sett på som et tapt kontinent i Vesten. Da så Kina muligheten til å trappe opp sin innflytelse.

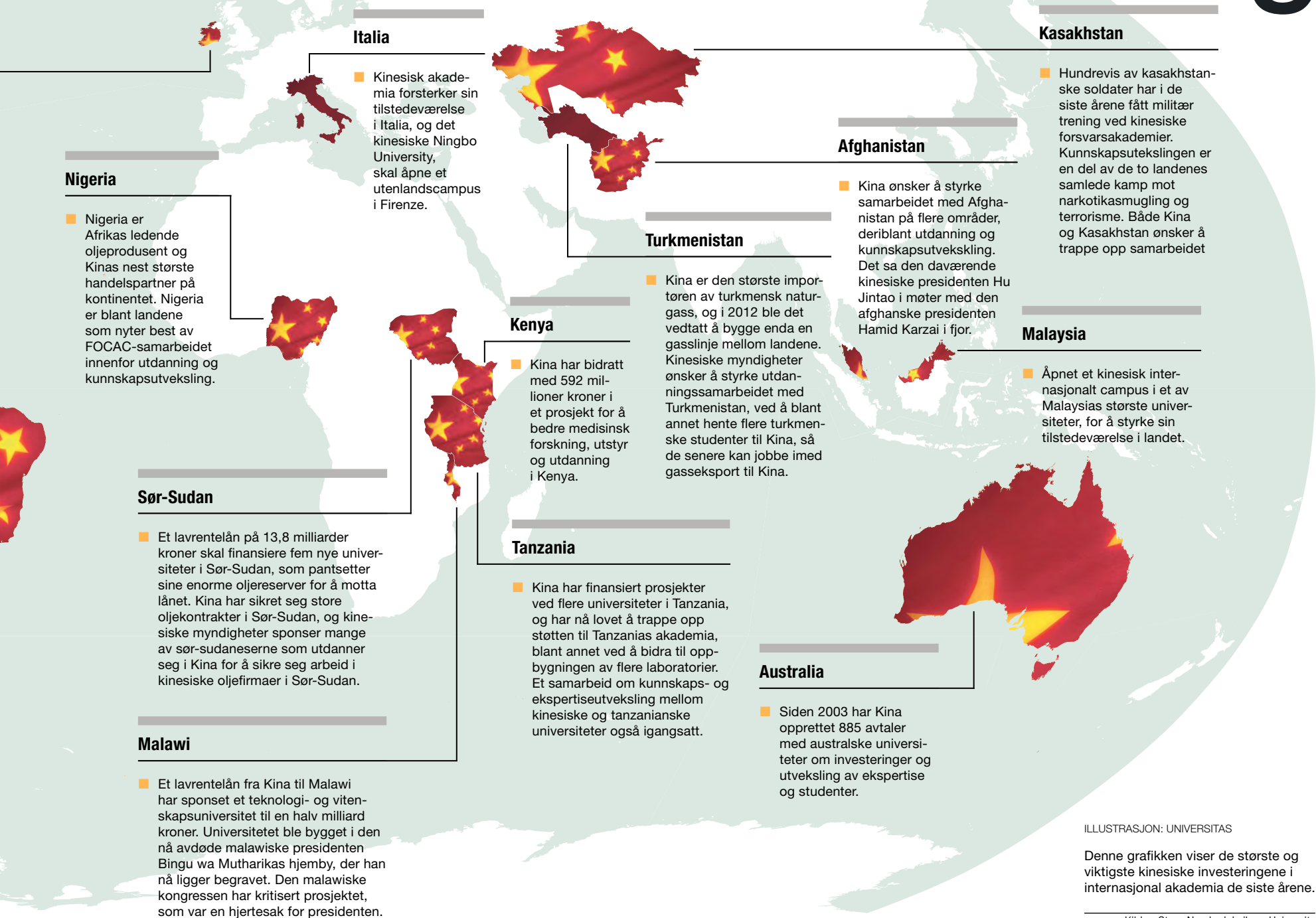
– Tyngdepunktet er forskjøvet, og Kina har nå i stor grad tatt over for USA og Europa som ledende aktør i Afrika, sier doktorgradstipendiat i samfunnsgeografi ved Universitetet i Oslo (UiO), Heidi Østbø Haugen.

Hun har fordypet seg i Kina-Afrika-relasjoner, og forklarer at de kinesiske investeringene gir godt grunnlag for økt økonomisk handel med flere av statene i Afrika. Den asiatiske supermakten har de siste årene blitt den største handelspartneren til flere land i Afrika.

– Kina har opparbeidet seg hard økonomisk makt, forteller Haugen.

Kineserne har hovedsakelig investert i infrastruktur, næringsliv og naturressurser, men en betydelig del av investeringene har også gått til utvikling av høyere utdanning.

na verdens utdanning

ILLUSTRASJON: UNIVERSITAS

Denne grafikken viser de største og viktigste kinesiske investeringene i internasjonal akademisk de siste årene.

Kilder: Store Norske Leksikon, University World News, The Heritage Foundation (China Global Investment Tracker), og et utvalg medierapporter.

– Kinas hovedmål når de investerer i høyere utdanning i Afrika er å promotere kinesisk kultur, og økonomisk vinning, sier Haugen.

Lar fattige land bestemme selv

Haugen sier at Kina har en lav terskel for å dele ut lån, med færre krav om hva pengene skal brukes til.

– De hører på hva landet vil ha, og gir dem det. Afrikanske land får i stor grad velge selv, sier hun. Det står i sterk kontrast til vestlige land, som ofte nedprioriterer høyere utdanning fordi det ses på som en luksus – og heller satser på å bistå i byggingen av grunnutdanning. Lån og bistand fra vestlige land har ofte mange flere, og strengere betingelser enn lån fra Kina.

Et godt eksempel på at Kinas har en lav terskel for å gi økonomisk støtte er militæruniversitetet de har gått med på å betale

for diktatoren i Zimbabwe, Robert Mugabe. Det skal ferdigstilles i 2015, og er finansiert av et kinesisk lån på en halv milliard kroner.

Lånet skal tilbakebetales med inntekter fra diamantsalget fra landets svært kontroversielle Ch-adzwa-gruver.

Sør-Sudan planlegger også å oppgradere sine fem offentlige universiteter med nye og moderne campuser, for den nettesum av 14,3 milliarder kroner.

Pengene kommer fra kinesiske lån, finansiert av olje. Prosjektet har møtt sterk motstand fra landets akademikere.

Afrikанere lokkes til Kina

Kinesiske yuan og kinesisk arbeidskraft strømmer inn i Afrika, noe som medfører at stadig flere afrikанere blir påvirket til å velge kinesisk utdanning. Opp mot 300 000 studenter drar årlig på utveksling til verdens mest folkerike

land. Av disse er fem prosent fra afrikanske land.

– Mange afrikanske studenter drar på utveksling til Kina. Ikke nødvendigvis fordi de vil, men fordi det er den beste muligheten de har. Vestlige land tilbyr god utdanning for de afrikanske studentene som vil studere i utlandet, men vestlig utdanning er for dyrt, og studentene sliter med å få visum, sier Haugen.

De kinesiske bedriftene i Afrika tjener godt på afrikанerne når de vender tilbake til hjemlandene sine. I tillegg til at de snakker flytende mandarin, har de også god kjennskap til kinesisk kultur og næringsliv. De er ressurssterke, Kina-vennlige og har lett for å promotere kinesisk arbeid i afrikanske lands næringsliv og politikk.

Men de milliardene av kroner Kina investerer i Afrika må ikke forveksles med veldedighet eller godhjertede investeringer, påpeker Haugen.

– Det er ikke Kinas ambisjon å redde Afrika. Kina har egeninteresse av å handle med Afrika, og afrikanske land ønsker samarbeid på områder begge parter har

interesser i, sier hun.

Under fjorårets FOCAC-konferanse (Forum On China-Africa Cooperation) i juli vedtok Kina, i møter med mange av Afrikas

statsledere, å satse ytterligere på å bygge opp afrikansk akademisk, og trappe opp kunnskapsutvekslingen mellom Afrika og Kina.

universitas@universitas.no

Erobrer verden

ASIA / OSEANIA

Kineserne har økt sin innflytelse i asiatiske akademisk, og har det siste året trappet opp samarbeid og investeringer i flere asiatiske land. Stormakten har også tatt over USAs posisjon som Australias største handelspartner.

Kasakhstanske myndigheter beskriver Kina som en av sine største og viktigste handelspartner innen militær utdanning, trening og forskning.

Kineserne satser blant annet hardt på å utdanne turkmenere til å jobbe med den planlagte gasslinjen fra Turkmenistan til Kina, som ble planlagt i 2012.

SØR-AMERIKA

Brasil er Kinas største handelspartner, og kineserne har investert

tungt i Sør-Amerikas største land.

Forskning og utdanning på fornybar energi er noe som begge land ser seg nødt til å samarbeide om i framtiden, og Kina har derfor økt sin innflytelse i brasiliansk akademisk – gjennom flere investeringer og samarbeid mellom universiteter i de to landene.

Da Hugo Chavez i fjor ble gjenvalgt som president i Venezuela, ble valget skrytt opp i skyene av internasjonale observatører – på tross av at presidenten er en svært kontroversiell figur.

Chavez lånte nemlig milliarder av dollar fra Kina til å satse på blant annet utdanning i tiden før valget, noe som gjorde ham svært populær. Sosialisten satte Venezuelas oljeinntekter i pant for å ta opp lavrentelån fra den asiatiske supermakten.

kulturredaktør: **Are W. Sandvik**
are.sandvik@universitas.no 415 22 929
reportasjeredaktør: **Astrid Karstensen**
a.j.karstensen@universitas.no 477 52 707

KULTUR

Kiloen legger på seg

VEKTRØBBEL: Hvor mye er én kilo? Det er en kilo, det. Men hvordan vet vi det? Jo, det er bestemt av en 134 år gammel sylinderformet klump laget av platina og iridium, som ligger i et hvelv i det Internasjonale byrået for vekt og mål i Sèvres, nær Paris. Denne klumpen sliter med vekten om dagen, skal vi tro New York Times.

De fleste mål er nemlig bestemt av målbare konstanter. For eksempel er én meter distansen lyset reiser i vakuum på 1/299 792 458 av et sekund. Kiloen tar derimot utgangspunkt i den lille sylindren, som altså har problemer med å holde vekten.

Hvelvet er designet for å holde alle vekttruende objekter borte,

FOTO: FLICKR / PUUKIBEACH

men kvikksølvrester fra termometrene som sjekker temperaturen i hvelvet, har begynt å legge seg på klumpen, og på hundre år vil kiloen legge på seg 80 mikrogram. På den lyse siden vil vi veie stadig færre kilo, jo mer kiloen går opp i vekt.

Vampyrer finnes

BLODSUGER: Er du redd for vampyrer, selv om kompisen din sier at de ikke finnes, sier du? Det er hold i frykten din. I en case-rapport beskriver flere tyrkiske leger det de mener er en ekte vampyr som er avhengig av å drikke blod, melder Huffington Post.

Den 23 år gamle mannen startet angivelig med å kutte seg selv og lot blodet dryppe ned i kopper han drakk av. Når han etter hvert begynte å oppleve bloddrikkingen like nødvendig som å puste, vendte han også over til andre blodkilder. Han ble arrestert flere ganger for å ha bitt og stukket andre mennesker for så å drikke blodet deres.

Doktorene fant, ikke uventet, flere traumatiske hendelser i vampyrens liv. Han mistet sin datter, var vitne til drapet på sin onkel og så et drap hvor en av

FOTO: FLICKR / CAVIN

hans venner kuttet av offerets hode og penis.

UKENS DIKT

av: Eilif Norheim

Poly

Jeg røyker pipe og drikker kaffe og skriver dikt på do.
De sa at menn bare kunne gjøre én ting om gangen.

De tok feil.

Send ditt dikt til kaja.storrosten@universitas.no

Student- opprørere

Opprører: Mandag fikk UiO storfint besøk, da en av Burmas fremste demokratiforkjempere holdt foredrag.

Min Ko Naing er blant Burmas fremste demokrati-forkjempere, og har ledet opprør hvor tusener ble drept. Mandag var han på Universitetet i Oslo for å hente impulser.

BURMA

tekst: **Christoffer Gundersen**

foto: **Hans Dalane-Hval**

New York Times har omtalt Min Ko Naing som den mest innflytelsesrike motstandsfiguren i Burma etter fredsprisvinner Aung San Suu Kyi. Disse to er i dag de viktigste symbolene for demokrati i landet.

– Jeg ønsker å involvere studenter i politikken, slik dere gjør her i Norge. Det går ikke når regjeringen er redd for all type organisering, til og med dannelsen av fotballag for tiåringer, sier Naing, til stor latter fra forsamlingen som har møtt opp for å se ham på Universitetsbiblioteket på Blindern.

Bak humoren ligger et langt mer alvorlig budskap. For det er langt igjen før Burma blir et reelt demokrati. Først de seneste årene har landet framstått enhetlig og organisert. Ifølge Min Ko Naing preges det enda av militærstyrets mangelfulle utdanning av sin befolkning. Impulser fra land som Norge er kritisk i så måte.

Ledet studentopprør

Naing er verdenskjent for å ha ledet et landsomfattende opprør mot den politiske undertrykkelsen i Burma, som startet den 8. september 1988. Han var blitt politisk interessert under studietiden og drev satire mot militærregjeringen på teaterscenen. Han dannet også hemmelige organisasjoner for å diskutere landets politiske situasjon.

– Generasjonen som Min Ko Naing leder er den største inspiratoren for studenter i Burma i dag, i deres kamp om å få tillatelse til å organisere seg, forteller Harald Bøckman, forsker ved Nettverk for Asiastudier.

Det såkalte «8888-opprøret» drev hundretusener av folk ut i gatene i protest. Opprøret ble vendepunktet for den burmesiske demokratikampen, og minst 3000 mennesker anslås å ha blitt drept her. Naing selv ble tvunget under jorda på flukt.

– Opprøret var den utløsende bevegelsen som vi ser resultater av i dag, og dets ledere med Naing i spissen har aldri villet gi opp sin kamp, fortsetter Bøckman.

Den gang da: Min Ko Naing som studentleder på 80-tallet. FOTO: PRIVAT/UIO

Ingen akademisk frihet

De seneste årene har demokratiske reformer blitt introdusert i landet, og i før ble Naing benådet av militærstyret.

Men det er mye som gjenstår før landet kan omtales som fritt, særlig når det kommer til utdanningssektoren, forteller Naing til Universitas.

– Det finnes ingen akademisk frihet i Burma i dag. Staten kontrollerer alle institusjoner, og elevene blir opplært til å pugge alt av lærestoff. Reformen må til i utdanningssystemet for at kritisk tenkning og dialog skal finne sted, sier han.

Selv om de militære nå fremstår reformvennlig, hevder Naing at folkets tillit ligger hos demokratibevegelsen. Militærledelsen har brukt mesteparten av landets økonomi på våpen, og Burma får av UNDP jumboplass hva angår investering i utdanning. Han vil utfordre regjeringen til å gi studenter lov til å organisere seg.

– Jeg ønsker å fjerne de sosiale urettferdighetene i samfunnet, gjennom å bruke teknologi og kommunikasjon. Å forene studentene er essensielt i så måte, de er de hvite og uskyldige. De er de håpefulle, sier Naing.

Torturert i fangenskap

80-tallets studentbevegelse felte militærstyret i Burma, og fikk fram Aung San Suu Kyi som landets nye lederskikkelse. Hun ble valgt til statsminister i 1990, men militærjuntaen fjernet henne raskt. Min Ko Naing var på rømmen fra juntaen før han ble tatt til fange i 1993, og satt fengslet frem til 2004. Torturen han ble utsatt for gjør det vanskelig å gå enda i dag.

– Militæret kom til makten i 1962, samme år som jeg ble født. Min motivasjon for opprøret var at jeg ikke ville leve

under et styre hvor folk ble fratatt sin frihet og verdighet. Det var naturlig for meg å stå i mot denne undertrykkelsen, sier Naing i sitt foredrag på Universitetsbiblioteket.

Etter 2004 har han opplevd flere perioder i fangenskap, og har vært en av lederne bak den såkalte «88-generasjonen», som er en studentgruppe tuftet på prinsippene fra opprøret i 1988. I 2008 ble Naing dømt til 65 års fengsel

«Tidligere måtte vi lære folket å ikke være redd regjeringen, nå er det regjeringen som må lære seg å ikke være redd folket.»

Min Ko Naing, burmesisk demokratiforkjemper

sammen med tretten andre for medvirkning under «Safanrevolusjonen» året før. 88-generasjonen hadde arrangert protester mot økningen i prisen på varer og bensin, og den største av dem trakk over 100 000 mennesker ut i Rangoons gater.

Suu Kyi tilbake i debatten

Naings innflytelsesrike gruppe, «88-generasjonen», har hele tiden jobbet for å få løslatt aktivister som Naing fra fengsel, og har arbeidet for å få burmeserne til å bruke sin ytringsfrihet mot det undertrykkende styret.

– Tidligere måtte vi lære befolkningen å ikke være redd regjeringen, nå er det regjeringen som må lære seg å ikke være redd folket, forteller Naing.

Naing har også jobbet for å støtte Aung San Suu Kyi som lederskikkelse i Burma. I dag har han stor tro på at det går an å få henne til å delta i landets debatt igjen.

– Er det noen som kan rekke fram til henne, så er det meg. Jeg skal forsøke mitt beste. Forhåpentligvis stiller hun til valg i 2015, sier Naing.

Thein Sein på norgesbesøk

Neste mann ut til å besøke Norge er Burmas nåværende president, Thein Sein. 25. februar skal han blant annet møte kong Harald, norske myndigheter og næringslivet. Leder av internasjonal komité ved Norsk studentorganisasjon, Magnus Malnes, mener at Norge nå bør legge press på presidenten for å tillate at studenter organiserer seg.

– På grunn av studentenes historiske rolle i Burma, får de fortsatt ikke lov til å organisere seg. Vi ønsker å utfordre utenriksministeren til å presse president Sein på dette punktet, sier Malnes.

Malnes var nettopp i Burma for å hjelpe til med oppbygningen av «All Burma Federation of Student Unions», som er en paraplyorganisasjon for alle studentunionene i landet. Min Ko Naing var i sin tid leder her.

– Når Norge åpner for å promotere demokrati og økonomisk utvikling i Burma, er det fortsatt viktig å legge press på myndighetene slik at demokratiet ikke blir halvveis. Det er da essensielt at studentene får organisere seg, avslutter Malnes.

Studenttidsskrifter vraket av Akademika

Flere av studenttidsskriftene ved UiO reagerer på at Akademika har fjernet dem fra butikkhylla.

STUDENT-TIDSKRIFTER

tekst: Kenneth Wangen

foto: Skjalg Bøhmer Vold

– Vi fikk et tips fra en medstudent om at Filosofisk supplement ikke stod i butikkhylla. Senere mottok vi en e-post der vi ble informert om at Akademika ikke skulle selge tidsskrifter lenger, sier redaktør Hilde Vinje i Filosofisk supplement.

Både hun og medredaktør Espen Stabell ble overrasket da tidsskriftet fikk beskjeden fra bokhandelen.

– Da vi inngikk en ny distribusjonsavtale med Akademika i september, fikk vi ikke inntrykk av at salget gikk dårlig. Dialogen med Akademika har vært fin, helt til de uventet sa opp avtalen, sier Stabell.

Uten forvarsel

I e-posten der Akademika informerer om avgjørelsen, får redaktørene vite at bokhandelen «de siste par årene har hatt en nedgang i salget av tidsskrifter». Alle utgavene av tidsskriftet ble fjernet fra hyllene før jul, mens e-posten fra bokhandelen er datert 24. januar.

Også redaktør i Forid, Erik Tobias Taube, har reagert på at samarbeidet med Akademika tok slutt så brått. Redaksjonen arbeider for å nå ut til flere Blindern-studenter enn før, og Akademika var tiltenkt en viktigere rolle i Fortids nye distribusjonsplaner.

– I arbeidet med det siste nummeret investerte vi mye i en ny layout som gjør bladet mer rettet mot løssalgsmarkedet. Men nummeret kom aldri til butikkhylla på Akademika, sier Taube.

Norli, Tronsmo og... Narvesen

De to redaktørene reagerer sterkest på at Akademika ikke kjenner sin rolle som en bokhandel for studentene. Da tidsskrifthylla

forsvant fra Akademika, forsvant også muligheten for å nå ut på eget universitet.

Denne kritikken stiller også redaktør Nordis Tennes i Bøygen seg bak.

– Akademika forsømmer sin rolle. Det er helt naturlig at vi selges til studenter på UiO. En veldig viktig mulighet til å nå ut til våre egne har forsvunnet, sier Tennes.

At Filosofisk supplement selges i studentbokhandelen i Bergen, men ikke ved universitetet der det hører hjemme, er svært urimelig, mener redaktør Vinje.

Nå er de tre tidsskriftene nesten ikke å få tak i for UiOs studenter og ansatte som vil kjøpe dem.

Filosofisk supplement er det eneste av de tre tidsskriftene som har et alternativt utsalgssted gjennom Ebla. Den studentdrevne bokhandelen har begrensede åpningstider og kundekrets.

Vanskelig å forstå motivasjonen

Alle de fire redaktørene mener det er paradoksalt at både Akademika og tidsskriftene mottar økonomisk støtte fra Studentsamskipnaden i Oslo (SiO), men at Akademika nå gjør det

vanskelig å få solgt tidsskriftene til UiOs studenter.

I forbindelse med behandling av en søknad om støtte i fjor, mottok Fortid en klage fra SiO på at de hadde for lav egenfinansiering og ville få støtten redusert. Men samtidig forsvinner en helt sentral mulighet til å øke inntekter fra salg og dermed egenfinansieringen.

Det er den helhetlige tankegangen det er noe feil med, mener Taube.

For redaktørene er det vanskelig å fullt ut forstå begrunnelsen fra Akademika. Tidsskrifter var ikke lønnsomme nok og måtte fjernes for å gi plass til pensumorienterte produkter. Vinje presiserer imidlertid at de selv leverte tidsskriftet i butikken og hentet eksemplarene som ikke ble solgt.

Misfornøyde: Flere tidsskrifter Universitas har vært i kontakt med, er svært kritiske til Akademikas utfasing av studentdrevne tidsskrifter. Her representert ved Hilde Vinje fra Filosofisk Supplement og Erik Tobias Taube fra Fortid.

Akademika fikk provisjon for solgte eksemplarer, og hadde nok forholdsvis lave administrasjonskostnader knyttet til distribueringen.

Tidsskriftforeningen reagerer

Også Norsk tidsskriftforening har diskutert Akademikas omlegging.

– Det er dumt og trist for både studenter og ansatte at en studentbokhandel på en akademisk institusjon ikke dekker egenprodusert materiale, kommenterer leder Bente Riise.

Foreningen kommer til å be Akademika om å snu. Hvis studenttidsskriftene skulle trenge bistand av noe slag, opplyser Riise at de kommer til å stille opp så godt de kan. Samtidig oppfordrer hun studenttidsskriftene til å samle seg og komme med en felles uttalelse om at Akademika ikke bare skal være børs, men også katedral.

Foreløpig er det kun Bøygen som har tenkt til å ta saken videre ved å få til en dialog med ledelsen i Akademika. Filosofisk supple-

ment har inntrykk av at det er lite rom for en omgjøring, men er spent på hva det sterke pensumfokus kan ha av konsekvenser for Akademika på sikt.

Samtidig leter de fire redaktørene etter alternative utsalgssteder. Kan SiO hjelpe til ved å få en Narvesen til campus?

Akademika har ikke vært tilgjengelig for å kommentere saken overfor Universitas.

universitas@universitas.no

Dette skjer på

Det Norske Studentersamfund

Betong / Tor. 21. Feb / kl: 22.00

Dinosaur Jr.

Et av våre absolutte favorittband kommer tilbake til Oslo.

«I Bet On Sky» er det tredje albumet fra Dinosaur Jr. etter at original-trioen (J Mascis, Lou Barlow og Murph) ble gjenforent i 2005, og bandets tiende studioalbum totalt. De ti låtene plasserer seg midt i bandets erketypiske lydbilde, med geniale riff og rufsete melodier i overflod. Albumet er på alle måter et verdig tilskudd til en allerede fabelaktig diskografi.

Dinosaur Jr. er av mange regnet for å være en av grunnleggerne av den alternative rocken som kom på 90-tallet. Med sin særegne sound fikk trioene på sent 80-tall velfortjent kultstatus og de har vært forbilder for band som Nirvana og Soundgarden.

Dinosaur Jr. har rett og slett mye på samvittigheten. Det er vanskelig å forestille seg både grunge og mye av den indierock som lages i dag uten bestefar J. Mascis droneaktige vokal og lange elegiske gitarsoloer.

Onsdag 20. Feb

20:00 Onsdagsdebatten / Politiske
broilere: Stolte haner eller
unnselige høner

Torsdag 21. Feb

20:00 Film / Double Indemnity
22:00 Konsert / Dinosaur Jr.
22:30 Konsert / Torsdags-jam

Fredag 22. Feb

20:00 Akademisk Vorspiel /
Forteljingar om moralske
felleskap
21:00 Konsert / Odd Steinar
Albrigtsen Kvartett + Whom

Lørdag 23. Feb

21:00 Konsert / Crashdiët

Mandag 25. Feb

20:00 Bak lukkede dører – om
voldtekt
20:00 Film / Dunderland

Tirsdag 20. Nov

20:00 Mørkeromstirsdag
20:00 Film / Drive + Pusher II
21:00 Tirsdagsquiz

DET NORSKE STUDENTERSAMFUND

UiO · Universitetet i Oslo

akademika

Kvinnene går gr

Nybakt doktor: Fartein Ask Torvik er del av den doktorandgruppa som har vokst minst de siste årene: norske menn. Gutta tas igjen av kvinnene, her representert ved Sigrun Lurås.

I fjor var det for første gang flere norske kvinner enn menn som avla doktorgrad i Norge.

DOKTORGRAD

tekst: Anne Fougner Helseth

foto: Skjalg Böhmer Vold

– Vil dere se det rotete kontoret mitt?

Sigrun Lurås skritter foran oss gjennom luftige loftslokaler på Arkitektthøgskolen i Oslo (AHO). Kontoret doktorgradsstipendiaten geleider oss til, ligner slett ikke noen overlessa akademikerhule.

Men så er også Lurås designer. Og dessuten et eksempel på at doktorgradskandidaten ikke er helt som før.

«Flere doktorgrader totalt, flere utlendinger, flere kvinner», var tittelen på doktorgradsstatistikken Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og ut-

danning (NIFU) nylig publiserte. I Norge i fjor var det nesten akkurat like mange kvinner som menn som disputerte.

– Blant de utenlandske statsborgerne er seks av ti menn, og de er med på å trekke ned den totale kvinneandelen. Hvis vi ikke hadde talt med utlendingene i høst, ville kvinnene vært i flertall, sier seniorforsker ved NIFU, Bo Sarpebakken.

Det er første gang. I 2011 var det cirka akkurat like mange norske kvinner og menn som avla doktorgrad i Norge. I fjor var hele 55 prosent av de norske doktorandene kvinner.

– Men er menn og kvinner fortsatt segregert når det gjelder fag?

– Ja, der er det store forskjeller. Særlig teknologi skiller seg ut. Her er det få kvinner, og mange uten-

linger. Det er teknologi som gjør at bunnlinja ser ut slik den gjør, med litt lavere andel kvinner enn menn.

Fordypningsglede

For Sigrun Lurås handler det ikke om å ha en doktorgrad. Det handler om å ta en. Om prosessen, som man sier på designersk.

– Designutdannelsen er ganske praktisk rettet, så for meg er det også spennende å drive med designforskning. Her får jeg gjøre begge deler; jeg kan forske gjennom å jobbe med en konkret designoppgave.

Den konkrete oppgaven hennes går ut på å modernisere utformingen av skipsbroer. Lurås er én av 14 personer som jobber med prosjektet ved navn Ulstein Bridge

Concept, som er finansiert av Forskningsrådet og Ulstein verft.

– Har du alltid tenkt at du en gang ville ta doktorgrad?

– Jeg er glad i å fordype meg i ting, så det var ikke noen fremmed tanke. Men det var ikke planlagt at jeg skulle ta en doktorgrad akkurat nå, sier 34-åringen.

Nye bruksområder

Noen frykter at rekordantallet doktorander ikke bare fører til mindre originale sådanne, men også til at det går inflasjon i doktorgradene.

– Hva som er høyere utdanning har endret seg mye på 30 år. Før funket en cand.mag. fint, nå føler mange at de minst må ta master. Noen snakker jo om at doktorgraden er blitt det nye hovedfaget, sier Torvik.

NIFU-forsker Sarpebakken tror mange tenker at doktorgradsstudiet tidligere var mer retta mot akademia. Hvis man tok doktorgrad, skulle man bli professor.

– Nå er det aksept for at man gjennom doktorgradsstudiet tilegner seg egenskaper andre aktører også kan nyte godt av, både næringslivet og det offentlige.

For eksempel kunnskap om skipsbroer.

Doktorgradsstipendiat Sigrun Lurås ser opp på skipsbildene som pryder veggene i prosjektrummet.

– Jeg har alltid vært glad i designfaget og synes det er fint å kunne bidra til utviklingen av det. Og så er det veldig motiverende å ha mulighet til å forbedre hverdagen til faktiske mennesker som oppholder seg på disse båtene fire uker i strekk, sier hun.

Flere med fast løp

Lurås trivdes i jobben hun fikk etter mastergraden i design på NTNU. Så dukket en vel fristende PhD-utlysning opp. Riktignok med lavere lønn, men med mulighet for å jobbe med systemorientert design i et klart doktorgradsløp.

– Det var på en torsdag, og friten

adene

2005

2010

for å levere søknad med prosjektbeskrivelse og portefølje var påfølgende mandag, sier Lurås.

– Så det ble travelt.

Travelhet ser ut til å være et nøkkelord for de nye doktorgradsstipendiatene.

– Det kanskje viktigste for økningen i avlagte doktorgrader de siste årene er innføringen av en ny PhD-ordning i Norge. De som tar doktorgrad i dag er i mye større grad del av et fast utdanningsløp, sier NIFU-forsker Sarpebakken.

– Tidligere satt mange på hver sin tue og skrev på store avhandlinger. Nå publiserer man som regel en håndfull vitenskapelige artikler, som sys sammen til en avhandling.

Dette synet deles av Fartein Ask Torvik, forsker og relativt nybakt doktorgradsinnehaver.

– Omfang er jo ikke nødvendigvis noen indikasjon på kvalitet, men doktorgradsavhandlingene var nok mer omfattende før. Jeg husker vi hadde en foreleser som viste oss sin avhandling på 500 si-

der. Se på den her, sier Torvik, og plukker fram en fersk doktorgradsavhandling fra bokhylla si.

Den ser ut som den består av – nettopp – en håndfull vitenskapelige artikler.

I november 2012 ble Torvik en del av fjorårets doktorgradsstatisikk. Hans doktorgradsprosjekt var normert til tre år. Men han endte opp med å bruke to og et halvt.

– *Hvorfor så fort?*

– Jeg følte i grunn jeg var ferdig.

Torvik tror ekstern finansiering kan gjøre det mer om å gjøre å bli ferdig innen normert tid.

– Når det er slutt på pengene etter tre år, er det ikke så fristende å fortsette i all evighet.

Nytt nyttefokus

I sommer lanserte prosjektgruppa til Sigrun Lurås en video med den løsninga de har arbeidet fram hittil.

– Vi fikk masse respons. Én skrev at han var villig til å gå ned i lønn for å få jobbe på denne nye typen skipsbro, sier hun.

Over én tredjedel utlendinger

Både antall og andel utlendinger som avlegger doktorgrad i Norge øker.

I 2012 hadde 35 prosent av de som avla doktorgrad her til lands ikke-norsk statsborgerskap. Denne andelen har økt jevnt og trutt de siste årene.

– I en globalisert verden er det vanskelig å spå i hvor stor grad utlendingene blir værende, sier seniorforsker ved NIFU Bo Sarpebakken.

I alt disputerte 507 utlendinger i 2012, noe som er 200 flere enn i 2008. Selv om det ble avlagt rekordmange doktorgrader totalt i 2012, var den tilsvarende økningen for doktorander med norsk statsborgerskap bare på 17 personer.

kulturredaksjonen@universitas.no

kilde: Doktorgradsregisteret/NIFU

For prosjektgruppa – som inkluderer produktdesignere, såkalte interaksjonsdesignere og en lyddesigner (!) – er det brukeropplevelsen som er i høysetet. Det nærmeste man kommer fenomenet «professor med bus-tete hår forsker på noe bittelite og obskurt», er at gruppa kan arbeide masse med brukeropplevelsen av en enkelt knapp.

Hvor er det blitt av den gale professoren?

– Jeg tror ikke at originalene forsvinner, men det blir kanskje len-ger mellom dem, fordi det er blitt så mange flere stipendiater etter hvert, sier Ask Torvik.

Han tror det å være stipendiat for mange har begynt å ligne mer på en vanlig jobb.

– Mange av de yngre stipendia-tene får også barn i løpet av dok-torgradsløpet. Det gir kanskje en bedre balanse. Man har både jobb og familieliv, og kan ikke gå usunt mye opp i ting.

kulturredaksjonen@universitas.no

MIN STUDIETID

tekst: Stine Stenhaug
foto: Henrik Evertsson

HVEM:	Trond Blindheim
STUDERTE:	Forberedende i Lillehammer og master i sosiologi på Universitetet i Oslo.
NÅR:	1977–1984.
AKTUELL MED:	Rektor på Markedshøyskolen

Kjøttmarkedsskolen

Tilbakelemt, bak tykke brilleglass, i Markedshøyskolens toppetasje sitter Trond Blindheim.

Bergenseren som Aftenpos-ten betegner som «sjefs-skravle-ren», stikker nesa si i mediedis-kusjoner om alt fra Hurtigruta til syklistdoping. Selv om Blind-heim har akademia-fobi i disse dager, legger han ikke skjul på at studietiden bød på festligheter.

– Jeg arrangerte rødvinsemi-narer etter skolen. Jeg fikk tak i en god professor som holdt fore-drag, og det fikk spennende dis-kusjoner i gang.

Etter forelesningene ble det dans og musikk fra stereoanlegget.

– Vi kunne jo ikke ta på jentene når vi satt og snakket. Dans har alltid vært en unnskyldning for oss menn for å ta litt på damene.

Blindheim forteller latter-mildt om akademia-hatet som oppstod allerede første dagen han ankom Universi-tetet i Oslo i 1977 for å studere sosiologi.

– Akademia har all-tid fått meg til å føle at jeg har viklet meg inn i noe. Det var vel noe med samfunnsviter-ne... hvem i all verden er de?

Den tidligere snek-keren har i dag in-stallert automatiske dører på Markedshøy-skolen. Han beskriver de fem meter høye og tunge dørene av eik som møtte ham på Blindern som umulige å åpne. For ham ble det et bilde på at professorene egentlig ikke ville ha ham inn. – Det var ingen god følelse. Det virker som professorene trækker på studentene og får dem til å føle seg bittesmå, sier Blindheim og trækker demon-strativt med foten.

Sosiologen mener at univer-sitetsstudier som regel ikke er egnet for pragmatikere som ham selv.

– *Hvorfor valgte du egentlig å starte på Universitetet?*

– Etter militæret fullførte jeg snekkerutdanningen med tre

års læretid i Bergen og Oslo. Jeg orket ikke stå opp tidlig om mor-genen, så jeg bestemte meg hel-ler for å studere.

Blindheim er i dag en attraktiv kursholder. Likevel turte han aldri å ta ordet i forsamlinger og diskusjoner under studietiden.

– Blant de politisk engasjerte medstudentene mine var det po-pulært med diskusjonskvelder som ofte fant sted blant annet på Chateau Neuf. Jeg så på, men jeg turte aldri å si noe selv.

Kjæresten han hadde på den tiden ville studere ved Høgsko-len i Lillehammer. Blindheim diltet etter og tok grunnfag og mellomfag i pedagogikk, før tu-ren gikk tilbake til Oslo – med en ny kjæreste.

– *Hvor mange kjærestes ble det under studietiden?*

– Nei, det kan jeg ikke huske altså. Men jeg husker at det var mange damer og mye erotikk. Jeg husker erotikken bedre enn matematikken for å si det sånn, ler han.

Det var ikke bare ero-tikken som blomstret under Blindheims stu-dier. Også nyfeminis-men var på frammarsj, noe han hadde mindre sansen for. Selv om det tilsynelatende var

jentene som dro Blindheim etter øret i studenttilværelsen, mener han at kvinner hadde lite å gjøre som forelesere på Universitetet.

– De store viktige spørsmålene forsvinner når problemstillingene settes opp mot kjønn. Den gan-gen var jo dette med kjønnsfors-kning ganske nytt. Og jeg husker kvinnene satt på toget og sang «Vi er sosialister oi oi oi. Vi må heve våre stemmer skal vi høres.»

Han beskriver en tydelig kon-trast mellom hans største aka-demiske forbilde, Dag Østerberg og de kvinnelige foreleserne ved Universitetet.

– Det var som å ha Bob Dylan i det ene auditoriet, og Sputnik i det andre.

magasin@universitas.no

anmelderredaktør: **Eivind Eide Skauffjord**
eivines@universitas.no 990 45 537

ANMELDELSER

Forutsigbare paradokser

De aller fleste av oss forbinder nok videokunst med opptak av langtrukne monologer, nærbilder av snakkende munner, nakne mennesker i aktivitet og den alltid så kreative: hvit støy på tv-skjerm. *Paradoks* består av norske videokunststopptak fra 1980 til 2010, der mange av opptakene sannsynligvis er selve opphavet til disse forestillingene. Utstillingen er en oppfølging av Nasjonalmuseets forskningsprosjekt *Norsk Video* og markerer videokunstens 50-årsjubileum.

Allerede i trappeoppgangen på vei inn til utstillingen er Per Manings film *Exhale* prosjektert på en hel vegg. Fornemmelsen av å tre inn i et parallelt univers av lyd og bilde er sterk, og forventningen om å bli overrasket er høy. Verken er kronologisk utstilt, som en invitasjon til en spennende reise om berøringen mellom teknologi og kunsthistorie. En av de første videoene består av to-fargede bilder av Grace Jones, laget av Morten Børresen – et verk som bærer tydelig preg av datidens populærkultur. Men

UTSTILLING

Paradoks. Posisjoner innen norsk videokunst 1980–2010

Av: **Museet for samtidskunst**

Tid: **15. februar–18. august 2013**

overraskelsene fortsetter dessverre ikke derfra. I stedet må man etter hvert innse at det ikke er noen dramatisk forskjell på videokunstfilmene fra 1980 og 2010. Det finnes riktignok noen få høydepunkter, deriblant Sven Pålssons *Running High*, en animasjon i hypnotiserende panorama, og Jannicke Låkers *no. 17*, et pinlig, men også fascinerende opptak der hun dokumenterer hvordan hun sjekker og tar en gutt med hjem.

Utstillingen etterlater meg utilfreds. Har norsk videokunst hatt denne veldig flate utviklingskurven, eller har utviklingen i populærkulturen og videokunsten gjort at vi aldri lar oss overraske lenger?

Isabel Shestopal
isabelshestopal@gmail.com

Ville banditter!

Wow! Helt plutselig hyles synthen inn i øra, og låta «Still life» er i gang. Volumet som stod på fullt må skrus ned et par hakk. Men å skvette litt gjør ingen-

ting, særlig ikke når du snart oppdager at det er kompisen din som pirker deg på skuldra. Litt sånn er det med synthmannen Brox og vokalistdama Stranger, som utgjør duoen Tomorrow We Move To Hawaii (TWMTH). Kombinasjonen av fengende vokalmelodier, en hes upo-lert stemme og suggererende synthriff gir momentan energi.

Låta «No Aloha» er som en gammel og uoppdaga A-ha-hit. Riktignok er den det på en god måte – uten å være stappa full av 80-tallsklisjeer. På «Kill Romance» veksler det mellom grimy rapaktige linjer og svevende koring. Innslaget av det litt rå uttrykket britisk grime funker fett. Stranger er helt og holdent til stede i strofene, vokalen er genuin og ærlig.

PLATE

Still Life EP

Av: **Tomorrow We Move To Hawaii**

Plateselskap: **Red Eye Transit**

Miksen på denne plata har noe rått og upretensiøst ved seg, som et pust i bakken fra all hypa elektropop som får listeplass på radioen. Det er en nerve i uttrykket til TWMTH, og den finnes et sted mellom synthlinjene i låtene, med en holdning av typen 'vi gir faen'. Det er befriende å høre på. Selv kaller de musikken sin «bandittелектро» – og det med god grunn: Punkvibbene rokker ved sjela. Det er deilig når musikk formidler en mening som ikke er gjennomskuelig kalkulerert.

Etter å ha fortært EP-en i sin helhet dirrer det litt i kroppen. Låtene er til sammen som et langt lydspor bestående av adrenalin. Du vil høre dem igjen, få energien inn igjen, stenge verden ute og bli der, med bandittene.

Thea Marie Astrup
themas@universitas.no

Lytt til Oslos studentradio på FM 99.3 eller radionova.no

Mandag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Studentnyheter
09.03: Skumma Kultur
10.00: Studentnyhetene
10.03: Das Kapital
10.30: For Brukeren
11.00: Studentnyheter
11.03: A-lista
12.00: Lillesalen Konsertserie
12.30: Taffellunsj
19.00: Bra Trommis
20.30: Sort Kanal
21.30: Dub Dubhead
22.00: Overkill
23.00: The O & Jo Show

Tirsdag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Studentnyheter
09.03: Skumma Kultur
10.00: Studentnyhetene
10.03: Vitenskapskapet
10.30: Grenseløst
11.00: Studentnyhetene
11.03: Snakker ikke norsk (R)
12.00: Studentradiolista

Onsdag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Studentnyheter

09.03: Skumma Kultur
10.00: Studentnyhetene
10.03: TBP
11.00: Studentnyhetene
11.30: Rabarbra
12.00: Tanketog
12.00: Tanketog
19.00: Kveggpels
20.30: Country Barn
21.00: Spillmatic
22.00: Funkiga Timmen
23.00: Neu
00.00: Støyfoten

Torsdag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost

09.00: Studentnyheter
09.03: Skumma Kultur
10.00: Studentnyhetene
10.03: Nova Noir
12.00: DFS

Fredag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Studentnyheter
09.03: Skumma Kultur
10.00: Studentnyhetene
10.03: Opplysningen 99.3
11.00: Studentnyhetene
11.03: Nyhetsfredag
12.00: Radiotjenesten
12.30: Skallebank

RADIO NOVA

19.00: Nova Nedstrippa
20.00: Goodshit
21.00: Magic Beat
21.30: Nova Amor
22.00: Musikk, Dans og Drama
24.00: XO Hiphop

Søndag

01.00: Novanatt
07.00: DFS (R)
08.00: Grenseløst (R)
08.30: Vitenskapskapet (R)
09.00: Opplysningen 99.3 (R)
10.00: Du Skulle Ha Vært Der
14.00: Stang ut
15.00: Sorgenfri
16.00: Snakker ikke norsk

Gatelangs: Siyar tvinges ut på en reise på tvers av Europa i jakten på sin søster i *For snøen faller*.

Råsterk roadmovie

Norsk-kurdiske Hisham Zaman spillefilmdebuterer med et aktuelt tema på troverdig og ektefølt vis – ulik mye annen norsk film.

FILM

Før snøen faller

Regi: **Hisham Zaman**

Med: **Taher Abdullah Taher, Suzan Ilir, Bahar Özen**

Varighet: **105 min**

Siyar (Taher Abdullah Taher) er 16 år gammel da vi møter ham i landlige strøk av Kurdistan i Nord-Irak. I et område hvor patriarkatet fremdeles står sterkt, er familiens respekt og velferdsansvar allerede lagt på Siyars unge skuldre, i mangel av en annen farskikkelse. Hans dilemma, det historiedrivende i filmen, oppstår når storesøsteren hans, Nermin, rømmer fra sitt arrangerte ekteskap med en annen mann. Dette etterlater Siyar med ansvaret for å gjenopprette familiens ære. Han er nødt til å drepe søsteren sin.

Patriarkalske samfunn i Midtøsten, æresdrap og kulturkræsje – temaene er ikke ukjent for den normalt opplyste nordmann. At vi nå får en norsk film om det, av norsk-kurdiske Hisham Zaman, er likevel forfriskende nytt. Hans flernasjonale bakgrunn virker å være det som gir ham den nødvendige innsikten til å levere gode kulturskildringer fra både Nord-Irak, Istanbul, Berlin og Oslo.

Historien er også drivende godt fortalt. Så troverdig framstilt og spilt er den, at regissøren tidvis klarer å innbille oss at det hele er noe som faktisk har hendt. Man sitter med en oppriktig medfølelse for gutten og den følelsescocktailen som river og sliter i ham. Å ha sympati for en gutt som krysser Europa for å drepe sin egen søster, høres kanskje sykt ut, men Siyar er hele veien tydelig preget av en indre konflikt: Hans følelser for sin søster kontra samfunnets og de øvrige patriarkenes forventninger. Kurdiske Taher Abdullah Taher, som regissør Hisham Zaman selv oppdaget, debuterer som filmskuespiller, men

spiller likevel rollen som Siyar svært troverdig.

Filmen er på mange måter en roadmovie. Noen klipp er fra Siyars hjem, men ellers utspiller handlingen seg langs veien nordover mot det som viser seg å bli hans endelige mål – Oslo. Søsterens reiserute bestemmer Siyars. På den måten beholdes en spenningskapende uforutsigbarhet som også underbygges av Siyars vaklende følelser. Hva gjør han om, eller når, han møter søsteren? Et smart fortellergrep i filmen er den ikke-kronologiske fortellermåten. Vi blir tatt med tilbake i tid til en mer fredfull periode i den lille landsbyen i Nord-Irak og fram igjen til Siyars jakt på søsteren. Det holder seeren våken, interessert og nysgjerrig.

Det er ikke rart at denne filmen stakk av med prisen for beste nordiske film på Göteborg filmfestival for noen uker siden og var åpningsfilmen under Tromsø Filmfestival. Dette er og blir en av årets klart beste norske filmer – mye fordi den er unorsk.

Are Westerink Sandvik
arews@universitas.no

FOTO: PARADOX FILM AS / MARIUS MATZOW GULBRANDSEN

Jenny Dahl Bakken, journalist

UKAS ANBEFALING

Dinosaurene kommer

Nei, denne anbefalingen handler ikke om en obskur utstilling på naturhistorisk museum, men om et av historiens største indierockband. Fredag kommer Dinosaur Jr. til Chateau Neuf, og der bør du være. Bandet har inspirert storheter som Nirvana, Soundgarden og andre alternative 90-tallsrockeband, og redefinerte indierocken da

de debuterte. De har eksistert siden 80-tallet, men lager fortsatt gode låter – og har med seg sitt nyeste album *I Bet On Sky* når de gjester Studentersamfundet. Uttrykket «de gamle er eldst» passer sjelden bedre enn om Dinosaur Jr. Det blir garantert fullt hus og god stemning når de spiller opp på Betong i morgen kveld.

Dinosaur Jr.

Hvor: **Det Norske Studentersamfund**

Når: **Torsdag 21. februar kl. 21: 00**

Anders Sundstøl Bjørkheim, journalist

UKAS ADVARSEL

Vern om våre verdier

Vi sliter med å stå imot trendene fra Stockholm. De siver inn, som oljen fra framtidens anlegg i Lofoten og Vesteraalen utvilsomt kommer til å gjøre, og de dekker landet med ekkelt kliss. Vi har begynt å vaske champagne. Nå skal vi tydeligvis danse i lunsjen. Mellom 11 og 12 på fredag gjøres realfagsbiblioteket på Blindern om

til klubb – såkalt «co-kreativ lunsjopplevelse». Det høres kanskje fett ut, men vi vet hvordan det blir: De første minuttene med trauste nordmenn som drar ironiske dansemoves mens de venter på at noen slipper seg løs, blir for kleine til at det er verdt det. Vær kulturkonservativ: Ta en kaffe på HF i stedet.

FOTO: HENRIK EVERTSSON

Noen kilometer fra de klamme, nettverksbefengte, hipsterinfiserte hendene til By: larm spilte Norges beste live-band opp til dans fredag. Det vil si, taktartene med treere, femmere, sjuere og ellevere viste seg å bli svært vanskelig å danse til for de noe akneplagede realistene med fett hår. Ingen i Norge er likevel bedre live. Hvorfor, spør du?

En verdensledende forsker som i tillegg er strålende på formidling. Det er den akademiske analogien til Farmers Markets ståsted i musikken. Formidling er nemlig ofte et delt problem for både forskere og jazzmusikere. Selv om de sitter på teorien, er det ikke gitt at den som framfører får det ut. Dette gjelder ikke gutta i Farmers Market, spesielt ikke frontmann

og multi-instrumentalist (med stor M) Stian Carstensen. Visst er han en flinkis. Visst går det så fort i svingene at det kan bli tungt å holde følge når de bulgarske sigøynerrytmene trakteres så mesterlig, i et tempo få andre nordmenn etteraper. Men disse gutta byr også på en tilstedeværelse og et glimt i øyet vi sjelden ser hos så dyktige musikanter.

Kveldens Michael Jackson-medley er nok det som frir til flest i publikum, men de mest hardbarkede Farmers Market-tilhengerne får også flere smakebiter fra bandets siste plate, *Slav to the Rhythm*. Carstensens latterlig allsidige bruk av trekkspill er et stadig tilbakevendende høydepunkt. Med både orgel- og syntheffekter gir han alt fra Abba- til gammeldansassosiasjoner.

KONSERT

Farmers Market

Arrangement: **Biørnegildet**

Scene: **RF-Kjellern**

Tid: **Fredag 15. februar**

Når de som ekstranummer byr på deres monstermedley «Tails of the Unexpected», er kvelden komplett.

Å se Farmers Market spille er litt som å være på sirkus og litt som å være i operaen. Du vet at det du ser på er av helt ypperste klasse, samtidig er det befriende jordnært og ekte. Kudos til Biørnegildets arrangører for å dra band av dette kaliberet opp til Blindern. Mer av det!

Are Westerink Sandvik
arews@universitas.no Stian Carstensen

Glupske debutanter

En fiktiv Ipod-reklame laga av progfans går slik: «Med Apples nye 160gb Ipod kan du høre på *forti* av favorittprog-låtene dine». For selv om Oslo-bandet The Glutton selv kaller musikken sin post-prog, er modersjangerens kjennetegn sterkt tilstede: lange låter (de to første låtene klokker inn på 25 minutter totalt), komplekse rytmer og uforutsigbare låtstrukturer.

Albumet består i god progstil kun av fem låter, og de tre første låtene tar lytteren med på gitar- og synthdrevne partier som får tid til å bygge seg opp, før bandet drar det hele ned på nytt. Og så opp igjen. Det er krevende musikk, men den i all hovedsak Blindern-baserte kvartetten faller ikke for fristelsen til å fylle det nesten

utelukkende instrumentale albumet med meningsløst lange virtuose soloe eller låter som er minst tre minutter for lange. Kanskje er det derfor bandet selv kaller musikken sin post-prog. The Glutton insisterer på at du er tilstede som lytter.

Fans av The Mars Volta får sin dose på denne plata i de tre første låtene, samtidig som de to siste låtene på plata befinner seg i det rolige, melankolske lydbildet Sigur Rós holder til. Heldigvis unngår Oslo-bandet at låtene glir over i det skjøre og sentimentale hjørnet, slik islendingene har en lei tendens til å gjøre. Dette er altså ikke

PLATE

Parts of Animals

Av: **The Glutton**

Plateselskap: **Sloth Recordings**

mp3-på-t-banen-musikk, med mindre du ikke bryr deg om å høre detaljrikdommen på skiva.

Plata kommer ikke på vinyl, men ta nå i hvert fall og hør skiva på et anlegg som yter musikken rettferdighet. Klarer bandet å levere i konsertssammenheng bør The Glutton bli et band flere enn prog-sekten får øynene opp for.

Hans J. Skjong
hansjskj@universitas.no

KULTURKALENDER

onsdag 20. februar

Tale: Sentralbanksjef Øystein Olsen kommer til Blindern for å tale til studentene om «rikets økonomiske tilstand, om jobb og fremtid». Dette er en unik mulighet til å kunne stille spørsmål direkte til sentralbanksjefen, og studenter fra alle utdanningsinstitusjoner er velkomne. Før talen blir det mini-foredrag, etterpå fingermat og mingling.
Eilert Sundts hus, auditorium 1, Blindern campus. Kl. 10.15 – 12.00

torsdag 21. februar

Film: *Double Indemnity* fra 1944 er av mange regnet som en av de aller beste noir-filmene produsert i Hollywood. Registrert av den legendariske Billy Wilder og med Raymond Chandler, forfatteren av *The Big Sleep*, som medforfatter er dette en av de essensielle filmene du ikke kan gå glipp av. Filmen viser Hollywood fra en side vi sjelden ser i dag. Et mørkt portrett av en verden som er hinsides alle muligheter for frelse, der inspirasjonen fra ekspresjonisten Fritz Lang er til å ta og føle på.
Chateau Neuf, Lillesalen. Kl. 19.00. Pris: 40/60 (medl./ikke medl.)

fredag 22. februar

Lunsjbeats: Biørnegildet og Realfagsbiblioteket arrangerer en times disco i lunsjpausen. Biblioteket blir gjort om til nattklubb midt på dagen, med DJ-ene Det Gode Selskab. Lunch Beat-bevegelsen ble født i Sverige for ikke mer enn to år siden, i en garasje i de sentrale delene av Stockholm. Siden da har Lunch Beat spredd seg over hele verden, og engasjert tusenvis av deltakere ved å tilby folk en unik og annerledes lunsj-opplevelse.
Vilhelm Bjerknes' hus, realfagsbiblioteket, Blindern campus. Kl. 11.00 – 12.00

Lunsj med kultur: Nasjonalballetten kommer til UiOs fredagslunsj, med utdrag fra oppsetningen *Spring fever*, hvor Jo Strömgren og Medhi Walerski fra Nederlands Dans Theatre byr på hver sin koreografi. Begge danseverk er nye komposisjoner. Ballettsjef Ingrid Lorentzen presenterer utdragene.
Georg Sverdrups hus, vestibylen, Blindern campus. Kl. 12.15 – 12.45

lørdag 23. februar

Byvandring: Du har sikkert vært i Frognerparken og sett statuene som gir turister nakensjokk, men hvor mye vet du egentlig om dem og om kunstneren som står bak? Bli med på en grundig gjennomgang av Gustav Vigelands kunst og filosofi både i museet og på vintervandring i parken. Ta med deg termos og gode sko!
Vigelandmuseet, Nobels gate 32. Kl. 14.00 – 16.00. Pris: 130 (kun kontant)

Utstilling: Det blir dobbelutstilling i Seilduken ved kunstfagstudentene Hans Christian Lichtenberg Nielsen og Gunhild Dahlberg. Utstillingen åpner onsdag 20. og står til søndag 24. Lichtenberg Nielsen stiller ut en fortelling om sovjetiske krigsfangers skjebne under 2. verdenskrig. Reisen begynner da tyskerne angriper Sovjetunionen 22. juni 1941 og ender ved

krigens slutt i 1945. Noen vil nå Trawniki, et sted i Polen der det engang var noe som ikke lenger er.
KHiO, Galleri Seilduken, Fossveien 24. Kl. 14.00 – 17.00

søndag 24. februar

Festival: Den årlige begivenheten Dokfestivalen får i år besøk av selveste Mary Ellen Mark, en av de virkelig store bautaene i dokumentarfotohistorien. Hun er særlig kjent for sine nære og tette dokumentariske skildringer av mennesker og liv i USA på 60-, 70- og 80-tallet. I tillegg kommer fra Norge Paal Audestad, dokumentar- og rockefotografen som de siste 10 årene har jobbet tett med Kaizers Orchestra, både på turné, bak, på og utenfor scenen. Det blir i løpet av festivalens tre dager en rekke internasjonale fotografer innenfor den etterhvert utvidede fotojournalistikkssjangeren som også skal holde foredrag.
Litteraturhuset, Wergelandsveien 29. Kl. 15.30. Pris: 500/850 (stud./ikke stud.)

mandag 25. februar

Upop aftern: De vanligste voldtektene i Norge forekommer i relasjoner mellom ofre og overgripere som kjenner hverandre litt eller mye. Hva slags syn har samfunnet på disse voldtektene, og ikke minst hva slags syn har ofre og overgripere selv? Forfatterne av boken «Bak lukkede dører», Anja Kruse og Anne Bitsch, kommer for å avdekke mytene vi hører om voldtekt og inviterer til dialog om hvordan vi bedre kan forstå voldtekt som forbrytelse og samfunnsfenomen med tanke på forebygging.
Chateau Neuf, biblioteket. Kl. 19.00

tirsdag 26. februar

Foredrag: Tverrfaglig forum arrangerer foredraget «Livsmot og håp sett gjennom hip hop-kulturen» av musiker og gateprest Carl Petter Opsahl. Opsahl har teologisk doktorgrad på emnet, og tror at mange mennesker finner uttrykk for sin spiritualitet og tro i kunst. Kanskje er det uttrykk i hiphop som er mer erfaringsnære for mange enn de man finner i tradisjonell teologisk og kirkelig sammenheng?
Georg Sverdrups hus, auditorium 2, Blindern campus. Kl. 19.00 – 21.00

Uke 6 og 7

A-lista

Goodie Goodies	Cakes da Killa
The Summer of Sam	Demigodz
Över	FastPoHolmen
Coins	Le1f
Misun	Battlefields
She's a Gun	Newtimers
Christian Girls	Single Mothers

B-lista

Pay The Price	Deltron 3030
Your Love	Mungo's Hi Fi Soundsystem
Demon To Lean On	Wavves

Snille kinesere

Universitas bringer denne uken saken om hvordan Kina overtar verdens utdanning. «Kineserne har ingen politiske baktanker», får vi vite av norske eksperter.

Da Ad notams urix-avdeling møtte Kinas ambassadør utenfor ambassaden, kunne han bekrefte dette.

– Vi har iiiiingen baktanker. Vi bare snille, sier ambassadøren.

- Sikker?
- Jaaada!
- Hvor er du på vei nå?
- Iiiingen sted!
- Sikker?
- Jaaada.
- Det ser ut som du har hastverk, hvorfor det?
- Ingen grunn.
- Sikker?
- Jaaaa.
- Hva har du i kofferten?
- Ingenting.
- Sikker?
- Supersikker.

Colbster-bloggen, del 2

Ad notams avdeling for gravende journalistikk har gleden av igjen å bringe våre lesere utdrag fra Tom Colbjørnsens uoffisielle blogg:

hei bloggen!
jeg har merket, sånn i det siste, at, æssj, det er lik-som ikke sååå fett å ha sånn

syykt tøff-i-trynet-image, for folk er så jævla wussies, ikke sant? altså, serr, jeg ble dønn nektet plass på stambordet på lorry, både trygve og stein erik var bare sånn: «næææ, sorry colbster!», og jeg bare: wut!? og de bare: «det ække så kult å bli sett med deg akkurat nå».

så i dag har jeg kicka ass. jeg tok på meg brun-dressen, den med striper, god-dressen, jeg-har-også-myke-sider-dressen, og bare spraaaadet opp på kontoret og bare: øy! du med håret! ring den der ekle avisblekka neppå blindern og si at jeg er en fin fyr, ellers sparker jeg deg, får kona di bannlyst fra jan thomas-salongen og sørger for at sønnen din må gå på skole i groruddalen – og du! du med den billige dressen! si at de som motsier meg er helt duster, og få det til å se ut som alle her er enig med deg! og de bare: «okei herr colbjørnsen! greit sjef! seffe-rooni boss!»

yes, as. de lyster meg faen som lobotomerte labrotter.
ye. preikes.
colbster.

dikt-o-rama

Ad notams avdeling for dikt og sånn har gleden av igjen å kunne presentere vår ukentlige slakt av ukens dikt, etter å ha måttet ta en pause grunnet uberegnelighet.

Ukens dikt er inspirert av Eilif Norheim:

Akk
Vi ba Oslos studenter om å sende oss dikt.
Vi trodde dere ikke var ubrukelige.

Vi tok feil.

Biologiprofessor Kristian Gundersen avviser ikke muligheten for å stifte «Universitetet av og med Genier».

Fornekter seg selv

Kristian Gundersen klaget i mandagens utgave av Dagens Næringsliv over at genier blir vraket i ansettelsesprosesser ved Universitetet i Oslo. Selv nekter Gundersen for at han er et geni. Likevel er han smart nok til å kalle spørsmål for dumme.

– Hei, Gundersen?
– God dag.

– Vi i Universitas lager en oppfølgings-sak på intervjuet du gjorde med Dagens Næringsliv. Du sa blant annet at trynefaktor stadig blir viktigere ved ansettelsesprosesser ved Universitetet, men er utseende virkelig så viktig?

– Det finnes forskning som viser at de som er pene, oftere er mer suksessfulle enn andre. Som biolog er jeg jo for så vidt forpliktet til å si det.

– Du stilte selv som rektorkandidat i 2005, men måtte gi tapt. Spilte trynefaktor noen rolle den gang?

– Nå er jo rektorstillingen veldig spesiell. Jeg mener den er en politisk stilling, og ansettelsesprosessen er av en annen art.

– Hva er det genier kan bidra med som andre ikke kan?

– Dumt spørsmål. De kan bidra med originalitet, nye ideer og løsnings-ger på vanskelige problemer. Det er jo nettopp det som er målet med all vitenskap.

– Hva med arbeidsmiljøet? Vil ikke det bli skadelidende på grunn geniernes sviktende sosiale ferdigheter?

–... Altså, jeg sa det var et dumt spørsmål. Det ser jo ut til at vi har kommet langt i en forflatningsprosess når du overhodet kan stille et slikt spørsmål. Men når det gjelder dette med arbeidsmiljø, får det komme i annen rekke. Det er noe vi har klart å håndtere tidligere.

– Men hva er det som så geniale med å være sosialt inkompetent?

– Det er i hvert fall ikke godt nok å bare være sosialt kompetent.

– Kan du ikke bare starte ditt eget Uni-versitetet av og med Genier?

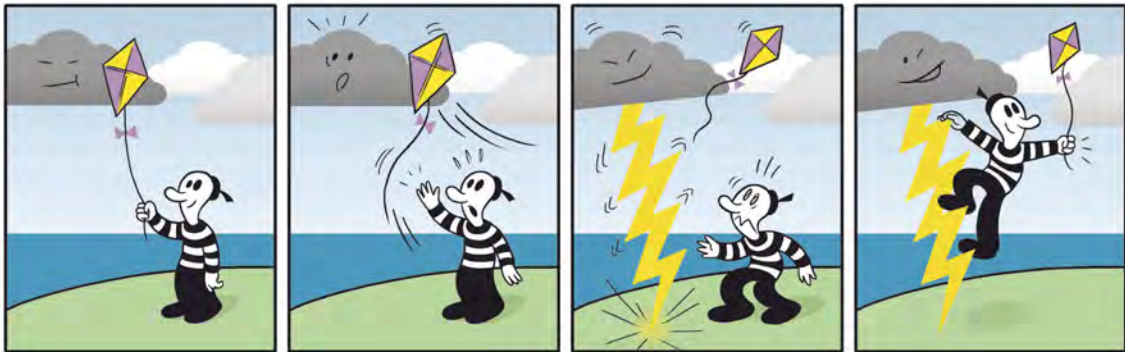
– Jo, det er jo noen som begynner å forlate universitetet, og kreative finner andre steder å kunne jobbe. For min del er det vanskelig fordi jeg opererer i et eksperimentelt fag, og tilgangen på studenter er viktig for meg.

– Ser du på deg selv som et geni?
– Nei.

– Du sier du selv ikke er et geni, men har likevel karret til deg en profes-sorstilling, presumptivt på grunn av trynefaktor. Vil du vurdere din stilling?

– Ha ha. Nei, jeg er god nok.

eiriknom@universitas.no

HINT: Nei, ikke denne gangen.

FORRIGE UKES LØS-NING var «Upopulært lederskap» Det visste Jon Øgaard Schjelderup

+R+1

-R

!

1. Hva heter actionfilmen med Bruce Willis, som hadde kinopremiere sist helg?
2. Og hva heter comeback-filmen til Arnold Schwarzenegger, som kommer denne våren?
3. Og hvilken litterær skikkelse omtales som den første action-helten i Schwarzenegger-filmen The Last Action Hero?
4. Hvilket tiår ble leketøysfiguren Action Man først lansert?
5. Og hva heter actionfiguren nevnte leketøys helt var en kopi av?
6. Hvilken fysisk lov ble opprinnelig formulert slik: «Actioni contrarium semper et æqualem esse reactionem»?
7. Til hvilket formål gikk fjorårets TV-aksjon?
8. På hvilket Jokke-album finner du låta «Action»?
9. Fra hvilket land kom kunstneren Jackson Pollock, som regnes blant opphavsmennene til kunstarten «Action painting»?
10. Hva kalles handlinger som streik, sivil ulydighet, sabotasje og husokkupasjon med en fellesbetegnelse som kan spores til 1910-tallets syndikalister og anarkister?

1. A Good Day to Die Hard
2. The Last Stand
3. Hamlet
4. 1960-tallet (1966)
5. GI Joe
6. Newtons tredje lov (Kraft=motkraft)
7. Amnesty International
8. Alt kan repareres
9. USA
10. Direkte aksjon